

A photograph of an elderly couple sitting on a wooden bench in a park. The man is wearing a dark coat and a hat, and the woman is wearing a brown jacket. They are sitting close together, looking away from the camera. The background is a lush green field with many trees, some of which have yellowing leaves, suggesting autumn. A dirt path leads away from the bench into the distance.

Monuta zorgt al 95 jaar voor een passend afscheid

Monuta Jaarverslag 2018

INLEIDING

2018 was een bijzonder jaar voor Monuta. Een jubileumjaar. Ooit opgericht als begrafenisvereniging in 1923, en ontstaan vanuit een maatschappelijke behoefte om het organiseren van uitvaarten voor iedereen op passende wijze mogelijk te maken. Na 95 jaar is die missie nog steeds springlevend en zeer actueel. Monuta is een bedrijf met een maatschappelijk doel. Wij willen voor iedereen een afscheid met een goed gevoel mogelijk maken. Op basis van deze missie heeft Monuta zich door de jaren heen ontwikkeld tot een landelijke dienstverlener op het gebied van uitvaartverzorging en -verzekeringen. Onze 95 jaar ervaring en vakmanschap staan ten dienste van onze klanten. Zodat na een afscheid met een goed gevoel de nabestaanden ook verder kunnen leven met een goed gevoel. Sinds 2007 is Monuta ook actief op de Duitse verzekeringsmarkt. En we innoveren. Sinds 2016 breiden we onze dienstverlening in Nederland verder uit naar de laatste fase van het leven met de innovaties van Monuta Ontzorgt.

De marktomstandigheden in de uitvaartbranche veranderen aanzienlijk, en Monuta verandert hierin mee. Zowel op het gebied van afscheid nemen, als op financieel gebied. Monuta gaat langdurende verbintenissen met haar klanten aan. Ons primaire belang is dat wij de beloften aan onze klanten kunnen nakomen. We streven daarbij altijd naar de hoogste kwaliteit in al onze dienstverlening. Zowel bij het verzorgen van het laatste afscheid, als bij het financieel mogelijk maken hiervan.

Dit vraagt veel van onze medewerkers. Het creëren van een onderscheidende klantbeleving, de invoering van nieuwe systemen of het aanpassen van onze werkwijzen eisen allemaal hun aandacht. Wij zijn alle collega's dan ook bijzonder dankbaar voor de energie en betrokkenheid die zij hebben laten zien in 2018.

Quinten Fraai
Directievoorzitter

Quinten Fraai

Monuta 95 jaar

1923

Oprichting op 23 oktober 1923 als 'Apeldoornsche Begraffenisvereniging'.

1930

De vereniging wordt een stichting en verzorgt steeds meer begrafeningen, ook buiten Apeldoorn.

1955

De naam van de stichting verandert in Monuta Stichting.
Afgeleid van het Latijnse 'mors janua vitae', de dood is de poort van het leven.

1994

Monuta opent haar eerste crematorium, Heidehof in Ugchelen.

2008

1 miljoen verzekerden bij Monuta.

2018

1,6 miljoen verzekerden, 14.761 uitvaarten en 7.765 crematies.

Voor iedereen een afscheid met een goed gevoel.

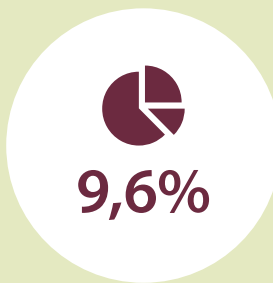
Daadkrachtig

Oprecht

Empathisch

Dienend

Resultaten 2018 Uitvaartbedrijf

Marktaandeel

Waarderingcijfer
begraafplaatsen
en crematoria

Omzet

14.761 uitvaarten
349 repatriëringen

6.592 crematies in 7 eigen crematoria
1.173 crematies in 3 partnercrematoria

387 begrafenissen
op 3 eigen begraafplaatsen

Resultaten 2018 Verzekeringsbedrijf

Omzet
in Nederland
en Duitsland

Verzekerden
in Nederland
en Duitsland

Groei in Nederland

1.518.145 verzekerden
Toename premievolume 5%
Premievolume **158 miljoen**
Marktaandeel nieuw verzekerd kapitaal **43,7%**
Samenwerking met ong. **2.400** intermediairs
5% stijging aantal verzekeringsklanten

Groei in Duitsland

125.770 verzekerden
Toename premievolume **24%**
Premievolume **26 miljoen**
Samenwerking met ong. **3.300** intermediairs
17% stijging aantal verzekeringsklanten

Uitgeroepen tot beste uitvaartverzekeraar van 2018 door intermediairs.

Omzet

€ 261 miljoen

Nettoresultaat

€ 17 miljoen

Solvabiliteitsratio

162%

Alles draait om de klant

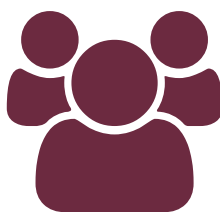

Klanttevredenheidsscore
uitvaartbedrijf

8,9

Klanttevredenheidsscore
verzekerde klanten

7,6

Aantal medewerkers in
Nederland eind 2018:

699

Aantal medewerkers in
Duitsland eind 2018:

47

‘Al 95 jaar zorgt Monuta voor een afscheid met een goed gevoel’

De belangrijkste doelstelling van Monuta is ervoor zorgen dat iedereen, nabestaanden, gasten en onze opdrachtgevers, waardig afscheid kan nemen. Een afscheid met een goed gevoel. Monuta maakt dit, met haar verzekeringen, ook financieel mogelijk. Directievoorzitter Quinten Fraai, nu een jaar bij Monuta, benoemt de belangrijkste, gerealiseerde doelen in 2018.

Hoe heeft u uw eerste jaar bij Monuta ervaren?

“Sinds 1 februari 2018 ben ik in dienst bij Monuta en heb ik van Vlissingen tot Groningen kennisgemaakt met de mensen en zo de organisatie leren kennen. Ik ben altijd, zonder uitzondering, weggereden met trots en bewondering voor de enorme betrokkenheid van onze mensen bij onze klanten en nabestaanden. Daarom ben ik enorm bevestigd in mijn keuze voor Monuta, een prachtig bedrijf. Wat kunnen we veel betekenen voor mensen. Na een jaar voel ik mij een trotse Monutaan.”

Waar heeft u met name op gelet bij de doelen voor 2018?

“Ik heb me geconcentreerd op klanttevredenheid, medewerkerstevredenheid en duurzame bedrijfsvoering. Op alle drie de vlakken zijn we er trots op dat we voortgang kunnen melden. We hebben hard gewerkt, zodat Monuta ook op de lange termijn haar belofte aan haar klanten kan waarmaken. Kwalitatief hoogwaardige dienstverlening is daar een belangrijk aandachtspunt voor. Zo hebben we bijvoorbeeld de NaVU-vakdiploma's mogen uitreiken aan onze uitvaartverzorgers, die daarmee tot de best opgeleide in de markt behoren. Maar we hebben natuurlijk ook veel aandacht besteed aan financiële duurzaamheid. Dat heeft onder andere geleid tot een keurig financieel resultaat en een goede solvabiliteit.”

Wat heeft Monuta in 2018 gedaan om het klantbelang centraal te stellen?

“Wij ondernemen voortdurend initiatieven die onze dienstverlening voor de klant verbeteren. In 2018 is onze loondienstorganisatie binnen het uitvaartbedrijf nog dichter bij de klant gaan werken. Hierbij vervult de uitvaartverzorgers de centrale rol als lokaal gezicht. Dit heeft geleid tot een klanttevredenheid die is gestegen naar gemiddeld een 8,9 in 2018. Een mooi resultaat. De NPS (Net Promotor Score), de mate waarin onze klanten ons zouden aanbevelen, is met één punt gestegen naar +63, een zeer hoge score waar wij trots op zijn.”

En wat is er in het verzekeringsbedrijf gebeurd om het belang van de klant centraal te stellen?

“Binnen het verzekeringsbedrijf sturen we ook continu op het verbeteren van de klantwaardering. In 2018 bedraagt de NPS voor telefonisch contact +38, een groei van drie punten ten opzichte van 2017. Door assurantietussenpersonen is Monuta in 2018 wederom verkozen tot meest gewaardeerde uitvaartverzekeraar. Met onze relaties bij het intermediair hebben wij veelvuldig en intensief contact. Met behulp van deskaccountmanagement, onderzoek en persoonlijk contact weten wij goed wat er leeft in dit distributiekanaal en hoe wij een optimale samenwerking met onze 2.400 intermediaire relaties realiseren.”

Monuta wil graag groeien. Is dat gelukt in 2018?

“In 2018 hebben we meer dan 14.000 uitvaarten en bijna 8.000 crematies mogen verzorgen voor onze klanten, 0,5 procent meer dan in 2017. Wij hebben de groei in onze activiteiten met name gerealiseerd in gebieden waar we door middel van samenwerkingsverbanden met franchisenemers en partnerbedrijven aanwezig zijn. Lokaal ondernemerschap zien we daarom als kracht in ons distributiemodel. Aan het eind van het verslagjaar werd voor meer dan 1,6 miljoen klanten een uitvaartverzekering beheerd. Hiervan zijn er meer dan 125.000 in Duitsland. Het aantal klanten in het verzekeringsbedrijf groeide daarmee met 6 procent.”

Jullie willen met de tijd mee en zijn bezig met het digitaliseren van de organisatie. Wat heeft dat in 2018 opgeleverd?

“Vanuit een operationeel perspectief heeft de digitalisering van bedrijfsprocessen verder vorm gekregen. Onze doelstelling is de uitvaartverzorgers en medewerkers met klantcontact zo veel mogelijk te ontzorgen met strak en efficiënt ingeregelde processen. Hierdoor hebben zij meer tijd om te werken aan een optimale klantbeleving. Binnen het programma ‘Klaar voor Digitaal’ zijn ook in 2018 weer stappen gezet naar een meer digitaal en efficiënter Monuta.”

Hoe gaat het met Monuta Ontzorgt?

“In 2018 heeft ons jongste bedrijfsonderdeel ‘Monuta Ontzorgt’ zich verder ontwikkeld. In de eerste fase van Monuta Ontzorgt richten wij ons op samenwerkingen en investeringen in jonge ondernemingen op het domein van ontzorgen, veraangename en verrijken van de laatste fase van het leven van mensen. In 2018 hebben wij in vijf startende ondernemingen een belang genomen en twee converteerbare leningen verstrekt. Als laatste is er een aandeel genomen in een investeringsfonds op het gebied van gezondheidszorg. We werken op dit moment nauw samen met deze bedrijven om hen te helpen groeien. En we gaan verder. Monuta Ontzorgt kan voorzien in een groeiende behoefte van ouder wordende mensen die zo lang mogelijk zelfstandig thuis willen wonen. Wij gaan op zoek naar een goede manier om dit soort dienstverlening toegankelijk te maken.”

Hoe zorgen jullie ervoor dat Monuta financieel gezond blijft?

“Wij hebben beloften gedaan aan klanten die wij elke dag en de komende decennia gaan waarmaken. Een belangrijk speerpunt van Monuta is een degelijke financiële gezondheid en continuïteit. Dit betekent dat we ervoor zorgen dat we werken aan een blijvende, financieel gezonde balans. Daarom is in 2018 het risicoprofiel van het verzekeringsbedrijf, net als in 2017, aangepast. Dit heeft er onder andere toe geleid dat onze Solvency II ratio stabiel is gebleven, ondanks de lage rentestanden. Het jaar 2018 is afgesloten met een keurig financieel resultaat.”

Hoe is het 95-jarig jubileum gevierd?

“We hebben met elkaar een moment genomen om hier op terug te kijken. Zowel onze gepensioneerde medewerkers als onze huidige medewerkers, franchisenemers, medewerkersparticipanten en partners van Monuta hebben met elkaar stil gestaan en geproost op het 95-jarig bestaan. Want zonder al deze mensen hadden we deze mijlpaal niet kunnen bereiken.”

Jaarverslag directie

Profiel Monuta

Monuta is sinds 1923 specialist op het gebied van afscheid. Ontstaan in Apeldoorn als begrafenisvereniging die een sociale behoefte invulde. De vereniging maakte het regelen en uitvoeren van begrafenis voor elke gewenste klasse en tegen de laagste kostprijs mogelijk. Op een plechtige en ordelijke manier. Vandaag de dag dragen we nog steeds de missie: voor iedereen een afscheid met een goed gevoel. Wij zijn er om samen met nabestaanden de uitvaart van hun dierbare vorm te geven en bieden de optie dit ook financieel mogelijk te maken. Onze rol gaat tegenwoordig verder dan alleen het afscheid. Met onze missie als basis richt het in 2016 opgerichte bedrijfsonderdeel 'Monuta Ontzorgt' zich op het ontzorgen, veraangename en verrijken van de laatste fase van het leven van mensen. Monuta ontwikkelt zich op deze manier van alleen uitvaartspecialist tot een specialist op het domein van de laatste fase van het leven. Onze ambitie is dat wij in toenemende mate dé afscheidsspecialist zijn.

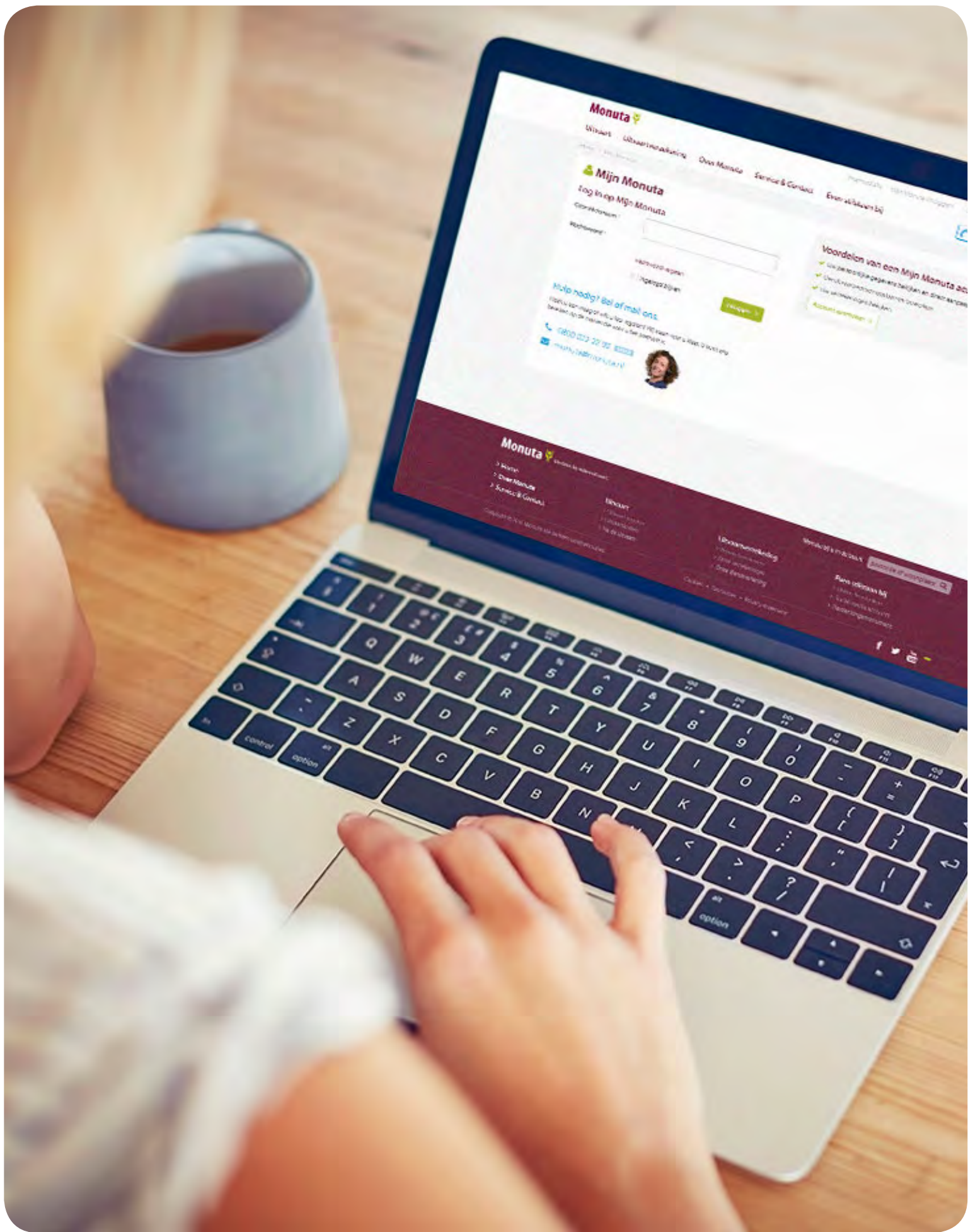
Resultaten

Net als in 2017 ontwikkelden de verzekeringsactiviteiten zich goed in 2018. Het marktaandeel in Nederland van nieuwe polissen is stabiel en hoog: 43,7 procent. Het aantal klanten dat de uitvaartverzekering opzegde was wederom zeer laag. Het gevolg was een groei in omzet voor zowel het Nederlandse als het Duitse deel van het verzekeringsbedrijf. In totaal steeg de premieomzet van het verzekeringsbedrijf met 5,3 procent. Het uitvaartbedrijf heeft in het aantal uitvaarten en crematies een groei van 0,5 procent gerealiseerd.

Er is een positief financieel resultaat behaald van 17 miljoen euro voor belastingen en na resultaat deelnemingen. Het operationele bedrijfsresultaat (exclusief koersresultaten, resultaten vastgoed en eenmalige lasten) van Monuta lag in 2018 fractioneel lager dan in 2017. Een stijging van de winstgevendheid van zowel het uitvaartbedrijf als het Nederlandse en het Duitse deel van het verzekeringsbedrijf compenseerde grotendeels een stijging van lasten uit hoofde van ICT, digitalisering en extra kosten in het kader van gedegen financieel risicomanagement en strategieontwikkeling. Het resultaat voor belastingen werd vervolgens beïnvloed door een aantal deels negatieve, deels positieve eenmalige componenten, en door per saldo positieve koersresultaten op beleggingen. Een koerswinst op een investering in een renterisico mitigerend fonds en positieve ontwikkelingen in onze vastgoedportefeuille waren genoeg om de daling van de waarde van onze aandelenportefeuille op te vangen.

Het belangrijkste risico voor Monuta is de zeer lage rentestand van de laatste jaren. De Solvency II Ratio van het verzekeringsbedrijf is met 162 procent eind 2018 ongeveer op hetzelfde niveau als eind 2017 en ruim voldoende in de huidige economische omgeving. In 2018 hebben we verdere voortgang gemaakt in de beheersing van het renterisico als onderdeel van ons duurzaam financieel risicomanagement. Dit doen we om de volatiliteit van deze ratio te verlagen en het risico van een nog verder dalende rente voor de toekomstige solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten te beheersen.

Medewerkers

Medewerkerstevredenheid

Jaarlijks doet Effectory voor ons het medewerkerstevredenheidsonderzoek. De belangrijkste items uit het onderzoek zijn: bevlogenheid, betrokkenheid, werkgeverschap en tevredenheid. In 2018 scoorden we hoger op bevlogenheid, betrokkenheid en werkgeverschap. Tevredenheid is gelijk gebleven. De bevlogenheid en tevredenheid van onze medewerkers behoren tot de hoogste in de markt en sector. Dit is dan ook de reden dat Effectory voor het tweede jaar op rij “één ster” van de maximaal drie sterren voor Beste Werkgever heeft toegekend aan Monuta.

Talentmanagement

Om de drijfveren en competenties van onze medewerkers in kaart te brengen, maken we sinds 2016 gebruik van de TMA (Talenten Motivatie Analyse). Iedere medewerker die in dienst wil komen krijgt, als onderdeel van de sollicitatieprocedure, een TMA-analyse die een gecertificeerde HRM-medewerker met hem of haar bespreekt. Een groot deel van de medewerkers die al in dienst is, heeft inmiddels ook een TMA-analyse gedaan. Hierdoor hebben we inzicht in de kwaliteiten en ontwikkelmogelijkheden van onze medewerkers.

Opleiding & ontwikkeling

Binnen het Uitvaartbedrijf van Monuta is sinds 2016 een team van drie praktijkopleiders actief. Dit zijn interne trainers en coaches. De praktijkopleiders zorgen er onder andere voor dat, met ons uitgebreide inwerkprogramma, onze uitvaartverzorgers NaVU (Nationaal Vakexamen Uitvaartzorg) gecertificeerd worden. De NaVU is door de uitvaartbranche in het leven geroepen om een kwaliteitsimpuls te geven aan de branche. Uitvaartverzorgers die in het bezit zijn van het NaVU-certificaat, moeten voldoen aan PE (permanente educatie) eisen en werkzaam zijn bij een onderneming met het Keurmerk Uitvaartzorg. Zij zijn te herkennen aan de titel RU (Register Uitvaartverzorger) achter hun naam. Op 7 maart 2018 ontvingen 36 uitvaartverzorgers van Monuta dit vakdiploma. Het was de eerste keer dat dit diploma werd uitgereikt door NaVU zelf. Op dit moment zijn alle uitvaartverzorgers in loondienst gecertificeerd, behalve degenen die nog in opleiding zijn.

Digitalisering

In 2017 zijn we gestart met het uitvoeren van het meerjarenprogramma ‘Klaar voor Digitaal’. Het doel van dit programma is om een nieuw en toekomstbestendig applicatie- en IT-landschap te creëren. Dit vormt de basis om nog meer digitaal te werken, de bedrijfsvoering efficiënter te maken en nog klantgerichter te werken. In 2018 zijn met het programma een vijftal belangrijke mijlpalen bereikt.

1. Het nieuwe klantcontactplatform, de basis van waaruit we al onze klantgegevens benaderen, is in heel de organisatie in gebruik genomen.
2. De eerste versie van het nieuwe landelijke uitvaartsysteem is ontwikkeld. Door standaardisatie en slimme gegevensuitwisseling kunnen we hiermee onze klanten nog gericht en persoonlijker van dienst zijn.
3. De op de cloud gebaseerde IT-infrastructuur is ingericht. Hiermee vergroten we de flexibiliteit en schaalbaarheid van het IT-landschap.
4. Ons ervaren IT-team is uitgebreid met een aantal sterke talenten. In de uitdagende arbeidsmarkt voor IT-talenten zijn we er trots op dat we het team hebben kunnen aanvullen met kundige en betrokken medewerkers.
5. Onze interne IT-processen zijn versterkt, onder andere op het gebied van informatiebeveiliging en projectgovernance. Hierdoor hebben we nog meer regie over onze operatie en veranderingen.

In 2019 werken we verder aan de digitalisering door te investeren in het IT-team, de processen te verbeteren en de systemen verder te vernieuwen.

Uitvaartbedrijf

Trends en ontwikkelingen

Binnen de uitvaart zijn er volop ontwikkelingen gaande. Nabestaanden willen een zo persoonlijk mogelijk afscheid organiseren voor hun dierbaren. Zo zijn nabestaanden steeds meer betrokken bij de invulling van de voorbereidingen voor en op de dag waarop de plechtigheid plaatsvindt. Door de komst van audiovisuele middelen en uitgebreide catering is er ook meer mogelijk. Vooral lokale producten en plaatselijke afscheidsgebruiken komen vaak voor. De persoonlijke wens van de overledene, zoals deze bij leven zijn geuit en vastgelegd, staan meer dan ooit volledig centraal. Er zijn in 2018 meer gesprekken gevoerd over het vastleggen van uitvaartwensen met onze uitvaartverzorgers.

We zien in onze online uitvaartwinkel en op onze locaties dat de behoefte aan blijvende tastbare herinneringen toeneemt. Ook hierin zijn de mogelijkheden toegenomen. Zowel de mogelijkheden voor grafbedekking als de asbestemming zijn bijna onuitputtelijk. Denk hierbij aan urnen, asverdeling over kleine urnen, medaillons, ringen, hangers of glas-sculpturen waarin as wordt verwerkt.

Het onderscheid tussen begraven en cremeren vervaagt. De keuze voor het soort uitvaart wordt bepaald door principes, overtuiging en persoonlijke wensen. Het afscheid nemen in het crematorium kent ook een verschuiving. We zien dat in bijna de helft van de crematies de naasten van de overledene meegaan naar de ruimte waar de crematie plaatsvindt. Daarnaast zien we een zekere trend met het natuurbegraven. Dit heeft geen effect op het aantal crematies. Mensen verschuiven van regulier begraven naar natuurbegraven. Het voordeel van natuurbegraven is dat de graven hoofdzakelijk uitgegeven worden voor onbepaalde tijd zonder grafsteen. Hierdoor zijn de kosten eenmalig en zijn de nabestaanden gevrijwaard van toekomstige kosten.

Het marktaandeel van het Uitvaartbedrijf is in 2018 toegenomen met 0,5 procent. De voorziene afname als gevolg van de reorganisatie vanuit het programma Gezond Groeien is gecompenseerd. Het aantal repatriëringen dat wij hebben mogen verzorgen is met 13 procent fors toegenomen. Onze opdrachtgevers, zoals alarmcentrales en particulieren zijn zeer tevreden over onze dienstverlening.

Klanttevredenheid

Monuta vindt de waardering die klanten uitspreken over onze dienstverlening van groot belang. Klanttevredenheid verhogen is een van de doelen die onze uitvaartverzorgers nastreven. De klanttevredenheid voor de uitvaartverzorgers is in 2018 gestegen naar 8,9. De NPS, waarbij de vraag of de opdrachtgever ons zou aanbevelen leidend is, is gestegen van 62 naar 63. De klanttevredenheid voor onze crematoria en begraafplaatsen bleef constant, in vergelijking met 2017, met een 8,6. De NPS steeg van 54 naar 56.

Franchisenemers, medewerkersparticipaties en samenwerkingen

Er heeft een verdubbeling van het aantal medewerkersparticipaties plaatsgevonden in vergelijking met 2017, met in totaal vier medewerkersparticipaties eind 2018. Deze distributievorm laat een steile groeicurve qua aantallen en marktaandeel zien. Dit is boven verwachting en begroting. Monuta heeft eind 2018 zeven ‘partners van Monuta’ en 46 franchisenemers.

Uitvaartcentra en crematoria

De markt voor crematoria is verder verzadigd. In 2018 is het 105de crematorium in Nederland geopend en zijn er nog tal van nieuwe crematoriuminitiatieven gaande. Het crematiepercentage ligt inmiddels boven de 65 procent in Nederland (Bron: Landelijke Vereniging van Crematoria). Ondanks de toenemende concurrentie hebben de crematoria van Monuta het marktaandeel over 2018 stabiel kunnen houden op ruim 8 procent. Het operationele bedrijfsresultaat van onze crematoria is iets toegenomen. Dit geldt zowel voor onze eigen crematoria als voor de crematoria waarin we een deelneming hebben. De crematoria in Nieuwegein en Kerkrade zijn in 2018 grondig gerenoveerd. Door deze renovaties kunnen nabestaanden meer tijd nemen voor het afscheid van hun dierbare. In ‘Meerbloemhof’, ons crematorium in Zoetermeer, hebben wij een zeer innovatieve audio-visuele faciliteit gebouwd. Met de 180 graden brede projectiewand is de afscheidsdienst nóg persoonlijker te maken.

In het najaar zijn we gestart met de bouw van ons nieuwe crematorium in Alkmaar. Dit crematorium exploiteren we samen met PC Uitvaart. Eind 2018 is ook de vergunning voor het crematorium Maastricht verleend. De gemeente is akkoord gegaan met het plan om het landgoed ‘La Grande Suisse’ te verbouwen tot een crematorium. Monuta wordt samen met DELA eigenaar van dit crematorium. Onder een eigen naam en met een eigen exploitatie zal dit crematorium gevestigd worden.

Rationalisatie vastgoedportefeuille

Het afgelopen jaar zijn er weer grote stappen gezet in de rationalisatie van de vastgoedportefeuille van Monuta. Onrendabele uitvaartcentra zijn gesloten, oneigenlijk vastgoed (zoals woningen) zijn verkocht en te grote uitvaartcentra verkleind of ingeruild voor kleine Monuta-afschiedshuizen. Deze kleinschalige opbaarlocaties bieden nabestaanden 24-uurs familiekamers. In een huiselijke omgeving kunnen nabestaanden afscheid nemen van hun dierbaren. In 2018 zijn er wederom een aantal uitvaartcentra vernieuwd en opgeknapt.

In totaal zijn er in 2018 tien panden verkocht. Er zijn zeven panden verbouwd, twee hiervan zijn in gebruik door franchisenemers en een door een medewerkersparticipant.

Samenwerkingen

Wij hebben het initiatief genomen voor diverse samenwerkingen. Afgelopen jaar is er een start gemaakt met de uitrol van het nieuwe Monuta Horecaconcept voor uitvaartcentra en crematoria. In samenwerking met onze partner Hutten Catering is een nieuw assortiment ontwikkeld om verder te kunnen professionaliseren. Onze opdrachtgevers en gasten hebben het nieuwe assortiment goed ontvangen. Door de samenwerking met Hutten Catering zijn wij in staat om volledige buffetten te verzorgen en aan ieder cateringverzoek te voldoen. Met al deze initiatieven zijn nu alle Monuta crematoria de afgelopen jaren vernieuwd en in staat om de verwachtingen van onze gasten te overtreffen. Dit heeft goede resultaten opgeleverd met een flinke groei in horecaomzet. Daarnaast is de presentatie van de horecaconcepten en de werkwijze hierdoor geprofessionaliseerd. Hierbij zijn bijvoorbeeld nieuwe cateringboeken gemaakt voor uitvaartondernemers en nabestaanden.

Interne ontwikkelingen

Binnen het uitvaartbedrijf zijn er diverse nieuwe initiatieven gestart om de dienstverlening kwalitatief te verhogen. Hiervoor krijgen de medewerkers trainingen op het gebied van het verwelkomen van gasten en de opdrachtgever van de uitvaart. Zo streven we continu naar een hogere klanttevredenheid. De eerste helft van het traject omtrent gastvrijheid is in 2018 uitgevoerd. We zien dat het op veel plaatsen een positief effect heeft. Er wordt bewuster met gasten, de opdrachtgever en elkaar omgegaan.

Digitalisering

In 2018 zijn de eerste functionaliteiten van het nieuwe uitvaartsysteem CONNeCT - onderdeel van het programma ‘Klaar voor Digitaal’ - opgeleverd en in gebruik genomen. Er wordt gewerkt met een gefaseerde aanpak waarbij telkens een functionaliteit wordt opgeleverd.

Verzekeringsbedrijf

Trends en ontwikkelingen

De markt voor nieuw afgesloten uitvaartverzekeringen is volgens het Centrum voor Verzekeringsstatistiek (CVS) in 2018 ten opzichte van 2017 min of meer stabiel gebleven. Datzelfde geldt voor het marktaandeel nieuwe productie van Monuta dat in Nederland stabiel op een erg hoog niveau ligt met 43,7 procent. Het nieuwe verzekerd kapitaal is uitgekomen op 616 miljoen euro (2017: 642 miljoen euro). Hiervan is 434 miljoen euro in Nederland geproduceerd (2017: 422 miljoen euro) en 182 miljoen euro in Duitsland (2017: 220 miljoen euro). Het aantal in het eerste jaar vertrekkende klanten (eerstejaars royement) wordt gezien als een belangrijke indicator voor kwaliteit. We zien dat dit eerstejaars royement nog altijd afneemt. De kwaliteit van nieuwe uitvaartpolissen is daarmee onder controle. Ook het bestandsroyement neemt verder af. Monuta ziet dit als een teken van grote klantloyaliteit.

De totale premieomzet is van 175 miljoen euro naar 184 miljoen euro gestegen. Een stijging van ruim 5 procent. In Duitsland is de premieomzet met bijna 24 procent van 21 naar 26 miljoen euro gestegen. In Nederland is de premieomzet met ruim 2,5 procent gestegen van 154 naar 158 miljoen euro. De operationele kosten van het verzekeringsbedrijf zijn onder controle en dalend. Daardoor komt het operationele bedrijfsresultaat uit op een gezond niveau. In Duitsland zijn we nog op weg naar winstgevendheid. Monuta is nog altijd aan het groeien en daarmee investeren we in de Duitse vestiging.

Klanttevredenheid

Ook voor de verzekeringsportefeuille hebben we klanttevredenheid hoog in het vaandel staan. Om daar sturing aan te geven, gebruiken we naast eigen marktonderzoeken en onderzoeken door branche instituten, de NPS per ingezet communicatiekanaal. Voor ons is het belangrijkste communicatiekanaal telefonie omdat via dit kanaal nog altijd het meeste klantcontact plaatsvindt. De NPS voor telefonie is in 2018 wederom gestegen van +35 naar +38. We zien dat de andere kanalen zoals chat en e-mail in aandeel groeien. Daarom sturen we ook op het verhogen van de NPS van deze kanalen. Ze groeien sterk dezelfde richting op als de score van telefonie.

Online distributiekanaal

We bedienen onze klanten via twee kanalen. Het directe distributiekanaal en het indirecte distributiekanaal. In 2018 ging het grootste deel van het klantcontact, meer dan 75 procent, via het directe distributiekanaal. Hiermee bedoelen we online sales activiteiten, de website, de ‘Mijn-omgeving’ (Mijn Monuta) en telefonisch via het eigen Klant Contact Center. We doen er alles aan om onze dienstverlening via de online kanalen te optimaliseren. We merken dat klanten dit waarderen. Steeds vaker willen klanten meer zelf doen en niet telefonisch contact opnemen of een brief schrijven om een adreswijziging door te geven. Daarom investeren en innoveren we om steeds meer online selfservice mogelijk te maken waardoor de klant de controle en regie heeft. De inspanningen die we doen werden beloond. Zo viel onze website in 2018 in de prijzen. WUA (Website Usability Advice), een digitale klantervaringvergelijker, kroonde de Monuta website als de beste van Nederland voor klanten, die op zoek zijn naar een uitvaartverzekering.

Indirect distributiekanaal

Onze medewerkers geven zelf geen financieel advies aan klanten. Dit laten we over aan de professionele intermediair, zoals een financieel adviseur, die hiervoor beter is uitgerust. Het intermediair is namelijk in staat de gehele financiële situatie van een klant te overzien. Een klant kan dan bovendien een keuze maken uit meerdere producten van meerdere aanbieders. Voor klanten met behoefte aan financieel advies werken wij daarom samen met het intermediair. In 2018 bleek uit het tevredenheidsonderzoek onder intermediairs dat Monuta voor de vierde keer op rij als beste uitvaartverzekeraar is beoordeeld.

Interne ontwikkelingen

2018 stond voor het verzekeringsbedrijf in het teken van continue aandacht voor kwaliteit en kwaliteitsverbetering. In Duitsland werd een grootschalig programma gestart om de kwaliteit in de diverse onderdelen van de bedrijfsvoering substantieel te verhogen. In Nederland was het kwaliteitsoffensief gericht op het versterken van het kapitaalbeleid en het risicomanagement. Alle beleidsstukken en processen zijn grondig bekeken en hebben de nodige vernieuwingen ondergaan. De kwaliteit van de bedrijfsvoering en de beheersing heeft daarmee een flinke impuls gekregen. We zijn duurzaam ingericht op de toekomst.

Duitse Monuta organisatie

Monuta is sinds 2007 actief in Duitsland. Vanuit het kantoor in Düsseldorf benadert het Duitse team de Duitse consumenten voor “Sterbegeldversicherungen” (uitvaartverzekeringen). De Duitse markt is vele malen groter dan in Nederland. Er wonen ruim vijf keer zoveel mensen in Duitsland. Bovendien heeft nog geen tien procent van de Duitsers een uitvaartverzekering. Er ligt daarom een enorm potentieel, maar er is ook nog veel werk te verrichten om het belang van een uitvaartverzekering kenbaar te maken. De uitvaartverzekering is voor de Duitser nog lang niet zo vanzelfsprekend als voor de Nederlander. In 2018 zagen wij de concurrentie toenemen. Bekende Duitse spelers hebben de uitvaartverzekering ontdekt.

De Duitse vestiging is in 2018 wederom gegroeid. Het aantal nieuwe klanten is 18.000 en ook het premievolume is gegroeid, van 21 miljoen euro naar 26 miljoen euro. Het grootste deel van de nieuwe klanten komt binnen via het intermediaire kanaal. In Duitsland groeit de online verkoop van verzekeringen ook hard. Monuta vindt ook in Duitsland de klantwaardering het belangrijkste cijfer waaraan we kunnen zien of we het goed doen. De NPS (Net Promoter Score) is een belangrijk doel voor klanttevredenheid en klantloyaliteit. Hoe hoger deze score, hoe meer tevreden en loyaal klanten en gebruikers zijn. Centraal staat de vraag hoe waarschijnlijk het is dat klanten Monuta zouden aanbevelen aan anderen. De NPS voor onze dienstverlening in Duitsland is uitgekomen op 43.

De Duitse activiteiten zijn relatief steeds belangrijker voor Monuta Verzekeringen en daarmee ook risicobeheersing en risicomangement. Momenteel loopt in Düsseldorf dan ook een programma dat tot doel heeft, op diverse aspecten van de bedrijfsvoering, de kwaliteit verder te verhogen. Daarnaast vindt er steeds meer synergie met de Nederlandse organisatie plaats.

Governance

Samenstelling, benoeming en functioneren directie

Per 1 februari 2018 is de heer drs. Q.F.A. Fraai aangetreden als directievoorzitter van Monuta. Verder zijn er in de samenstelling van de directie in 2018 geen wijzigingen geweest.

Quinten Fraai
Directievoorzitter (CEO)

Carlo Elsinghorst
Directeur Financiën & Risicomanagement (CFRO)

Roos Zwetsloot
Directeur Uitvaartzorg (t/m 31 maart 2019)

Frank Fransen
Directeur Verzekeringen

Olivier Kerckhoff
Directeur ICT

Samenstelling, benoeming en functioneren directie

V.l.n.r.: Roos Zwetsloot,
Olivier Kerckhoff, Quinten Fraai,
Frank Fransen en Carlo Elsinghorst

Governance

Onderdeel van dit verslag is de rapportage over de evenwichtige verdeling van de zetels in de directie en de raad van commissarissen (artikel 2: 391 lid 7 BW). Ten minste dertig procent van de zetels dient door vrouwen te worden bezet en ten minste dertig procent door mannen. Eén van de vijf directieleden is vrouw en zodoende heeft Monuta geen volgens de wet evenredig samengestelde directie. Monuta zal bij de invulling van toekomstige directieposities rekening houden met de door de wet gewenste evenwichtige verdeling van de zetels tussen man en vrouw.

De raad van commissarissen heeft sinds 2017 een evenwichtige verdeling: vijftig procent mannen en vijftig procent vrouwen.

Eind 2017 is de samenwerking tussen Monuta en Van der Spek Uitvaartverzorging als 55 procent dochter van Monuta Uitvaartverzorging N.V. ondertekend. Sinds begin 2018 biedt het samenwerkingsverband onder de naam Van der Spek B.V. in de regio Rotterdam haar uitvaardienstverlening aan.

In 2018 is na Monuta Spaans B.V. en Adriënne Klein B.V. een derde medewerkersparticipatie tot stand gekomen, Monuta Haarlem B.V.. Dit is een 95,1 procent dochter van Monuta Uitvaartverzorging N.V.. Daarnaast zijn we samen met onze franchisenemer Tom van Dijk een samenwerkingsverband aangegaan onder de naam Monuta Tom van Dijk B.V. Dit is een zestig procent dochter van Monuta Uitvaartverzorging N.V..

In het najaar van 2017 is Samenwerking Crematorium B.V. (een 50 procent dochter van Monuta Vastgoed Beheer II B.V.) opgericht. Vanuit deze vennootschap vindt de bouw van een nieuw crematorium in Alkmaar plaats. In 2018 is 50 procent van de aandelen in deze vennootschap verkregen door PC Hooft. Samen met PC Hooft bouwen we het crematorium om het vervolgens te exploiteren. Hiervoor is in 2018 een gemeenschap-pelijke exploitatie vennootschap opgericht, genaamd Crematorium en Uitvaartcentrum Alkmaar B.V.. Deze gezamenlijke vennootschap is een 50 procent dochter van Monuta Uitvaartverzorging N.V..

Monuta Ontzorgt B.V. is de business unit en entiteit die Monuta helpt in het verder verbreden van haar domein van uitvaartspecialist naar die van specialist in de laatste fase van het leven. In 2018 heeft Monuta Ontzorgt B.V. een aandeel verworven in Mobile Care Holding B.V., Dutch Domotic B.V., Vinderij B.V., Woonz B.V. en Grey Valley B.V.. Daarnaast heeft het converteerbare leningen verstrekt aan Tinybots B.V. en UWassistent B.V.. Ook heeft Monuta Ontzorgt B.V. een aandeel genomen in het Coöperatieve Health Innovation Fund III U.A..

Monuta Participaties B.V. heeft een belang van 20 procent genomen in Lovely Cloud B.V..

Vooruitkijkend naar 2019 heeft Monuta Verzekeringen N.V. in maart 2019 een overeenkomst gesloten met betrekking tot de overdracht van een kleine portefeuille overlijdensrisico- en spaarverzekeringen. De overdracht heeft naar verwachting slechts een zeer geringe invloed op het resultaat en de solvabiliteit in 2019. De transactie voorziet niet in de overname van personeel en is voorwaardelijk aan de goedkeuring van De Nederlandsche Bank.

Compliance en risicomanagement

We hanteren het zogenoemde ‘three-lines-of-defence’-model voor ons compliance en risicomanagement beleid. Volgens dit model zijn onder toezicht van de Directie drie verdedigingslijnes ingericht. De verantwoordelijkheden van de drie lijnen zijn:

- **1e lijn:** het management en eigenaarschap van risico's en de controle hierop; operationeel management.
- **2e lijn:** het monitoren en onafhankelijk adviseren over risico's en het reviewen van de toets door de eerste lijn op de door hen uitgevoerde beheersmaatregelen; risicomanagement functie en de compliance functie.
- **3e lijn:** het verstrekken van onafhankelijke assurance aan de directie over de effectiviteit van het risicomanagement; internal audit functie.

Elke lijn heeft dus een eigen afgebakende rol met betrekking tot compliance en risicomanagement. Wanneer iedere lijn haar taken en verantwoordelijkheden op de juiste wijze invult, is het waarschijnlijker dat we erin slagen onze risico's adequaat te beheersen.

Compliance

Voor Monuta Holding N.V. en Monuta Verzekeringen N.V. bestaat een wettelijke verplichting om een compliance functie in te richten. Voor de overige entiteiten is deze verplichting er niet (direct). Vanwege het groepstoezicht valt Monuta Uitvaartgroep N.V. echter ook binnen de scope van de compliance functie.

Binnen Monuta is de compliance functie een onafhankelijke objectieve functie die het compliance proces binnen de organisatie stimuleert. De compliance functie heeft vier taken:

- Signaleren van nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving en Monuta helpen hieraan te voldoen.
- Bijdragen aan de ontwikkeling en handhaving van een integere en transparante bedrijfscultuur binnen de organisatie.
- Adviseren en monitoren in hoeverre Monuta compliant is.
- Rapporteren aan de directie en commissarissen over compliance risico's.

In 2018 is veel aandacht gegeven aan het implementeren van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 in is gegaan. In het kader van de integere bedrijfsvoering is een brede reeks aan integriteitsrisico's geanalyseerd, inclusief het effect van de gehanteerde beheersmaatregelen. Dit had als belangrijk doel het voorkomen van financieel-economische criminaliteit.

Risicomanagement

In 2018 hebben we een intensief programma 'Ambitieuw en realistisch risicomanagement' doorlopen om ons risicomanagement verder te ontwikkelen. Het algemene raamwerk is vastgelegd in een risk management framework en in het risicomanagementbeleid. Het risk management framework zorgt ervoor dat risicomanagementprocessen een goed geïntegreerd onderdeel zijn van de gehele managementstructuur en de besluitvormingsprocessen. Het risicomanagementbeleid beschrijft voor de directie en medewerkers hoe we omgaan met risico's binnen Monuta. Het stelt ons in staat om de risico's effectief te onderkennen, meten, bewaken, beheren en rapporteren. Vanuit dit algemene raamwerk zijn diverse onderliggende beleidsdocumenten opgesteld. Deze beleidsdocumenten geven concrete handvatten voor de praktische invulling van het risicomanagement binnen Monuta.

Solvency II

De Europese verzekeringsbranche heeft inmiddels drie jaar ervaring met Solvency II, dat op 1 januari 2016 van start is gegaan. De (interpretatie van de) nieuwe wetgeving blijft echter in beweging. Wij volgen dat proces op de voet, waardoor wij in een vroeg stadium op ontwikkelingen in kunnen springen. In dat kader is in 2018 het waarderingsmodel, dat het uitgangspunt vormt om binnen de nieuwe kaders belangrijke beleidsbeslissingen te kunnen nemen, verder aangescherpt. Conform de 'three lines of defence' werken de sleutelfuncties nu drie jaar op een goede manier samen. Dit betreft de risicomanagement-, compliance-, actuariële en interne auditfuncties. Ieder kwartaal worden hun onafhankelijke rapportages besproken met de directie en de audit- en riskcommissie. Tot slot heeft Monuta in 2018 aan alle verplichte rapportages met betrekking tot Solvency II voldaan richting onze toezichthouder, De Nederlandsche Bank.

Beheersen van risico's

We hanteren voor onze strategische doelen vooraf bepaalde succesdoelen: de 'kritische performance indicatoren' oftewel KPI's. Voor onze strategische risico's hanteren we tolerantiegrenzen en waarschuwingssignalen: de 'kritische risk indicatoren' oftewel KRI's. De KRI's zijn eenduidig meetbaar en worden regelmatig gemonitord via een nieuw ontwikkeld dashboard. Dit dashboard geeft de directie concrete handvatten om de risico's in de bedrijfsvoering te beheersen.

Own Risk and Solvency Assessment

De Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) is de kern van Solvency II. Dit is een onderzoek naar de risico's die wij lopen in verhouding tot het eigen vermogen dat wij ter beschikking hebben om deze risico's te kunnen dragen. Ook in 2018 hebben we een ORSA-document opgesteld. Vanuit de vastgestelde risicobereidheid zijn wederom berekeningen uitgevoerd om te bepalen of we nu en in de toekomst kunnen voldoen aan de gestelde normen. Hierbij is reeds aangesloten op de nieuwe KRI's die uit het nieuwe risicoraamwerk volgen. De directie heeft in samenspraak met de raad van commissarissen veel aandacht besteed aan het vaststellen en het laten doorrekenen van stress-scenario's. Hierdoor hebben we inzicht in de gevoeligheden en kunnen we goed anticiperen op toekomstige gebeurtenissen.

Solvabiliteit

Op basis van de specificaties onder Solvency II komt de solvabiliteitsratio van Monuta Verzekeringen N.V. eind 2018 uit op 162 procent, nagenoeg gelijk aan de ratio per eind 2017 (163 procent). Met het verder ontwikkelen van ons risicomanagement en de soms nog bewegende interpretaties van de SII regelgeving hebben we een aantal aanscherpingen in de berekeningswijze doorgevoerd. Zo is de parametrisering van het onnatuurlijk verval verfijnd, alsmede de veronderstellingen rondom de ontwikkeling van de toekomstige bedrijfskosten en de hoogte en tarifiering van de toekomstige indexering. Daarnaast is in de asset allocatie voorgesorteerd op de implementatie van een in 2018 uitgevoerde ALM-studie. Een van de uitkomsten van deze studie is dat het risicoprofiel van de verzekeraar verbeterd wordt door verkoop van een deel van onze bedrijfsobligaties en investering van de opbrengsten in beleggingen met een hogere duratie. In het vierde kwartaal hebben wij uitvoering gegeven aan deze conclusie uit het onderzoek. In 2019 zullen de overige conclusies uit de studie worden geïmplementeerd. Het periodiek uitvoeren van een ALM-studie is onderdeel van continu financieel risicomanagement, waarbij we de korte en lange termijn ontwikkeling en diverse gevoeligheden van onze solvabiliteit voor (economische) parameters goed in de gaten houden.

Strategische risico's

We definiëren een strategisch risico als volgt: een risico op het mogelijk optreden van een gebeurtenis met een negatief effect op de realisatie van de bedrijfsdoelstellingen. Het managen van strategische risico's is een continu proces waarvoor we een risicomanagement-cyclus hanteren. In deze cyclus onderkennen, meten, monitoren, managen en rapporteren we achtereenvolgend de strategische risico's. Om strategische risico's te definiëren, maakt Monuta gebruik van risicocategorieën. Deze categorieën zorgen voor duidelijke clustering van de risico's en een betere plaatsing van de risico's binnen de organisatie. Solvency II en Wft-wetgeving vormen hiervoor de basis. De directie heeft via een jaarlijks strategische risico assessment de keuze gemaakt om onderscheid te maken in de hierna volgende risicocategorieën. Bij het beheersen van risico's in de onderstaande risicocategorieën maakt de directie continu afwegingen tussen vermijden, mitigeren, overdragen en accepteren.

Financiële marktrisico's

Met financiële marktrisico's bedoelen we risico's die materialiseren door ontwikkelingen in de financiële markten. Bijvoorbeeld een wijziging in de rentestand of aandelenmarkt. Binnen de financiële marktrisico's onderscheiden we de volgende subrisico's:

- Renterisico: het risico dat de marktwaarde van de beleggingen zich anders ontwikkelt dan de voorziening voor verzekeringsverplichtingen, als gevolg van veranderende markttrentes.
- Pricing risico: het risico dat de premie waarvoor Monuta het verzekeringsproduct heeft verkocht te laag is. Een te lage pricing zorgt ervoor dat de premieopbrengsten niet voldoende zijn om de verwachte uitkeringen en kosten te dekken.
- Aandelenrisico: het risico dat de aandelenkoersen dalen.
- Onroerend goed risico: het risico dat de vastgoedportefeuille in waarde daalt.
- Spreadrisico: het risico dat de kredietopslagen (credit spreads) op de swaprente stijgen.
- Wisselkoersrisico: het risico dat een wijziging in wisselkoersen tussen valuta leidt tot een daling van het eigen vermogen.
- Concentratierisico: het risico dat verband houdt met een accumulatie van blootstellingen aan dezelfde tegenpartij.
- Tegenpartijrisico: het risico op mogelijke verliezen door het onverwacht in gebreke blijven of een onverwachte verslechtering van de kredietwaardigheid van tegenpartijen en debiteuren.
- Liquiditeitsrisico: het risico dat er onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om aan korte termijnbetalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Verzekeringstechnische risico's

De verzekeringstechnische risico's zijn de risico's die het gevolg zijn van het verkeerd inschatten van niet-financiële aannames. Deze materialiseren zich door een gebeurtenis van verzekeringstechnische aard en hebben impact op de verzekeringsportefeuille van Monuta. Voor de onderliggende risico's maken we gebruik van de verzekeringstechnische risico's die Solvency II onderscheidt.

- Kortlevenrisico: het risico dat een verzekerde korter leeft dan op basis van de gehanteerde sterftekansen wordt verwacht. Als blijkt dat de verzekerden in de portefeuille van Monuta gemiddeld korter leven dan ingeschat, dan neemt de hoogte van de verzekeringsverplichtingen toe en het eigen vermogen af.
- Vervalrisico: het risico dat wanneer er meer verzekerden dan verwacht hun polis opzeggen voordat de premiebetalende periode is voltooid.
- Kostenrisico: het risico dat de feitelijke kosten hoger zijn en/of sneller stijgen dan vooraf is ingeschat.

Operationele risico's

Operationele risico's zijn de risico's op directe of indirecte verliezen als gevolg van inadequate interne processen, bijvoorbeeld het niet voldoen aan wet- en regelgeving of het oplopen van reputatierisico als gevolg van een fout bij een uitvaart. Binnen de operationele risico's onderscheiden we de volgende subrisico's:

- Uitbestedingsrisico: het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de uitbestede werkzaamheden wordt geschaad.
- Compliance-risico: het risico niet te voldoen aan wet- en regelgeving.
- Liquiditeitsrisico: het risico dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om verzekeringsuitkeringen te kunnen doen en om de verzorging van een uitvaart te vervullen.
- Reputatierisico: het risico dat een incident plaatsvindt dat de reputatie van Monuta schaadt. Dit kan ervoor zorgen dat potentiële nieuwe klanten geen verzekering willen afsluiten bij Monuta en het aantal uitvaarten afneemt. Tevens kan het verval van de verzekeringsportefeuille toenemen.
- People-risk: het risico dat de bedrijfsprocessen niet op de juiste manier kunnen worden uitgevoerd door mensen, met als gevolg dat er fouten of onnodige vertragingen optreden.

Informatiebeveiligings- en IT-risico's

- De informatiebeveiligings- en IT-risico's zijn de operationele risico's die gekoppeld zijn aan de informatiebeveiliging en IT, die ook een externe oorzaak kunnen hebben. Deze groep wordt specifiek onderkend omdat IT- en informatiebeveiliging een steeds grotere en belangrijkere rol speelt binnen Monuta.
- Het informatiebeveiligingsbeleid, het informatiebeveiligingsplan en het awareness plan zijn in 2018 geactualiseerd. Het een en ander wordt middels IT Risk management met elkaar verbonden om structureel risico gebaseerd aantoonbaar en transparant in control te zijn.

Procesrisico's

We definiëren een procesrisico als een risico op het mogelijk optreden van een gebeurtenis met een negatief effect op de realisatie van een doel van een operationeel proces binnen Monuta. Ook het managen van procesrisico's is een continu proces waarvoor we een risicomanagement-cyclus hanteren. Met deze cyclus onderkennen, meten, monitoren, managen en rapporteren we achtereenvolgend de procesrisico's. Doorlopend voeren we operationele risico assessments op de belangrijkste processen binnen Monuta uit. Ieder kwartaal volgen we de daaruit voortvloeiende procesrisico's door vast te stellen of de afgesproken mitigerende maatregelen voldoende op orde zijn.

VOORUITZICHTEN

In 2018 is er veel aandacht geweest voor het opzetten van een herijkte strategische koers voor de komende jaren. We zien namelijk dat de wereld om ons heen verandert. De concurrentie is de afgelopen jaren toegenomen. De consument is mondiger en weet wat ze wil; een zo persoonlijk mogelijke dienstverlening. En de ontwikkelingen op het gebied van technologie en wet- en regelgeving staan niet stil.

De strategische koers van Monuta is gericht op continuïteit. Wij willen, ook voor de lange termijn beloftes aan onze klanten, in staat zijn om de beste kwaliteit dienstverlening aan te bieden in het afscheidsdomein. Alles wat we doen, draagt daar aan bij. Wij beloven onze klanten te ontzorgen en tot steun te zijn in de laatste fase van het leven en bij het afscheid van dierbaren. En we maken dit natuurlijk financieel mogelijk. Met onze nieuwe koers zoeken we de aansluiting bij de veranderende markt en continu ontwikkelende klantwensen. En dat zullen we blijven doen.

Het jaar 2019 zal in het teken staan van voortdurende aandacht voor het verbeteren van de klantervaring, groei in het uitvaartbedrijf, verdere digitalisering en blijvende aandacht voor financieel risicomanagement.

Het uitvaartbedrijf zal op zoek gaan naar verdere groei in de lokale markten waar wij aanwezig zijn met onze loondienstorganisatie, onze medewerkersparticipaties én met onze franchisenemers. Daarbuiten zoeken wij actief de samenwerking op met partnerbedrijven. Voor de uitvaartverzekeraar zal 2019 in het teken staan van het consolideren van het marktaandeel in Nederland en groei ervan in Duitsland. Binnen de kaders van duurzame groei heeft ook een solide en stabiele Solvency II-ratio onze onverdeelde aandacht. Verder zullen wij onze derde tak, Monuta Ontzorgt, verder ontwikkelen.

In de gehele organisatie werken wij door aan de digitalisering van onze processen. Het streven naar kwaliteit en efficiëntie is daarbij een belangrijke drijfveer. Maar digitalisering en het vereenvoudigen van administratieve processen moeten ook bijdragen aan het creëren van rust en ruimte voor onze uitvaartverzorgers en andere medewerkers met klantcontact. Zodat zij zich kunnen concentreren op het verzorgen van een buitengewoon goede klantbeleving – op de Monuta Manier.

Apeldoorn, 16 april 2019

Directie

drs. Q.F.A. Fraai, voorzitter

drs. ir. C.R.W. Elsinghorst AAG

drs. F.J.M. Fransen

drs. O.G.C. Kerckhoff

Verslag Raad van Commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directie van Monuta en op de (algemene) gang van zaken binnen de vennootschap, de met haar verbonden ondernemingen en de aan Monuta gelieerde rechtspersonen. Bovendien staat de raad van commissarissen de directie met raad terzijde, zowel op verzoek van de directie als op eigen initiatief. In het reglement voor de raad van commissarissen is vastgelegd welke taken en bevoegdheden zijn belegd bij de raad. In 2018 zijn in totaal acht vergaderingen gehouden, waaronder een strategievergadering. Naast de normale vergaderingen zijn er ook conference calls geweest, indien tussentijds overleg noodzakelijk was. Er is intensief overlegd met alle leden van de directie tussen de vergaderingen door. Dat gebeurde gezamenlijk, individueel met directieleden, met sleutelfunctionarissen en individuele commissarissen.

VERSLAG RAAD VAN COMMISSARISSEN

Samenstelling, benoeming en functioneren

In elke reguliere vergadering was aandacht voor de algemene gang van zaken in het uitvaartbedrijf en het verzekeringsbedrijf in zowel Nederland als Duitsland. Onderwerpen die gedurende 2018 verder de aandacht hebben gehad van de raad van commissarissen zijn onder andere:

- marktontwikkelingen binnen Nederland en Duitsland;
- de strategie en de risico's van de onderneming;
- de uitkomsten van interne risico-, beheersings- en controlesystemen;
- de invulling van de regelgeving van de toezichthouders binnen de onderneming;
- de solvabiliteit onder Solvency II;
- het beleggingsbeleid;
- het kapitaalbeleid;
- corporate business development;
- governance van de organisatie;
- het beloningsbeleid;
- de bespreking van de ORSA;
- herverzekering;
- gesprekken met DNB inzake kapitaalbeleid en renterisico;
- nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de implicaties van de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming;
- onderwerpen die besproken zijn in de audit- en riskcommissie;
- onderwerpen die besproken zijn in de selectie- en remuneratiecommissie

Samenstelling, benoeming en functioneren raad van commissarissen

De raad van commissarissen onderschrijft het standpunt van de governanceprincipes dat de raad zodanig is samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen, waarbij complementariteit, collegiaal bestuur, onafhankelijkheid en streven naar diversiteit voorwaarden zijn voor een goede taakvervulling van de raad van commissarissen.

Functioneren

De vergaderingen van de raad van commissarissen worden bijgewoond door de voltallige directie.

De raad van commissarissen is steeds tijdig geïnformeerd door de directie, zodat zij haar toezichthoudende functie naar behoren heeft kunnen uitoefenen.

Beschikbaarheid van de leden van de raad van commissarissen:

Naam	Aanwezig raad van commissarissen	Aanwezig audit- en riskcommissie	Aanwezig selectie en remuneratiecommissie
mr. F.C.W. Briët (t/m sept. 2018)	100%		100%
drs.ir. P.J.A.Th. Loijson (v.a. juli 2018)	100%		100%
mr. E Pouw	100%		100%
drs. Th.A.W.M. Janssen	100%	100%	
prof. mr. T. Bender	80%	80%	
S.T. Lonkhuijzen-Hoekstra MBA MSCM	90%		80%
drs. G.M. Haandrikman AAG	90%	100%	

De leden waren voldoende beschikbaar en bereikbaar om hun functie binnen de raad van commissarissen en de commissies waarvan zij deel uitmaken naar behoren te vervullen.

De raad van commissarissen heeft in 2018 in Nederland nader kennisgemaakt met managers van diverse afdelingen binnen Monuta.

Aftreden voorzitter en benoeming voorzitter

In september 2018 is de heer mr. F.C.W. Briët afgetreden als voorzitter van de raad van commissarissen en lid van de selectie- en remuneratiecommissie. De heer Briët is sinds 2010 lid van de raad van commissarissen geweest en sinds 2015 voorzitter. De raad dankt de heer Briët voor zijn grote betrokkenheid bij Monuta en de deskundige wijze waarop hij zijn functie als voorzitter en lid van de raad van commissarissen heeft vervuld.

Per 9 juli 2018 is de heer Drs. Ir. P.J.A.T. Loijson benoemd tot commissaris en vanaf september 2018 tot voorzitter van de raad van commissarissen en lid van de selectie- en remuneratiecommissie.

Samenstelling

De samenstelling van de raad van commissarissen was eind 2018 als volgt:

Drs. Ir. P.J.A.T. Loijson

Commissaris sinds 2018
Voorzitter raad van commissarissen
Lid selectie- en remuneratiecommissie
Huidige zittingstermijn tot en met 2022: herbenoembaar in de jaarvergadering 2023

Prof. mr. T. Bender

commissaris sinds 2017
lid audit- en riskcommissie (t/m 31 december 2018)
Huidige zittingstermijn tot en met 2021: herbenoembaar in de jaarvergadering 2022

Drs. G. M. Haandrikman AAG

commissaris sinds 2017
lid audit- en riskcommissie
Huidige zittingstermijn tot en met 2021: herbenoembaar in de jaarvergadering 2022

drs. Th.A.W.M. Janssen

commissaris sinds 2014
voorzitter audit- en riskcommissie
Huidige zittingstermijn tot en met 2018: herbenoembaar in de jaarvergadering 2019

S.T. van Lonkhuijzen-Hoekstra MBA MCM

commissaris sinds 2017
lid selectie- en remuneratiecommissie
Huidige zittingstermijn tot en met 2021: herbenoembaar in de jaarvergadering 2022

mr. E. Pouw

commissaris sinds 2008
voorzitter selectie- en remuneratiecommissie
Huidige zittingstermijn tot en met 2020: niet herbenoembaar

Raden van Advies

In 2014 hebben de raad van commissarissen en de directie een raad van advies uitvaartverzorging en een raad van advies Duitsland samengesteld.

De directie en raad van commissarissen hebben medio 2018 besloten de raden van advies op te heffen en de onderwerpen die in de raden van advies werden besproken te integreren in de reguliere vergaderingen.

Permanente educatie

De voorzitter van de raad ziet toe op deelname aan het programma van permanente educatie. De raad van commissarissen heeft gezamenlijk met de directie deelgenomen aan een bijeenkomst over Solvency II, georganiseerd door de heer R. Schuur AAG van EY (European Actuarial Services). Naast de gezamenlijke bijeenkomst nemen de leden van de raad van commissarissen ook individueel deel aan bijeenkomsten in het kader van permanente educatie.

Zelfevaluatie

De raad van commissarissen bespreekt jaarlijks zijn functioneren met inbegrip van de voorzitter, de audit- en riskcommissie en de selectie- en remuneratiecommissie. Elke drie jaar (zo ook in 2018) vindt de zelfevaluatie plaats onder leiding van een externe partij. De bevindingen zijn vastgelegd in een rapportage en door de raad van commissarissen besproken in het najaar van 2018.

De ondernemingsraad

De raad van commissarissen treedt elk jaar in gesprek met de ondernemingsraad. Ook in 2018 hebben zowel mevrouw Van Lonkhuijzen als de heer Loijson een overlegvergadering bijgewoond. Er werd geconstateerd dat er in 2018 relatief veel advies- en instemmingsaanvragen door de OR zijn behandeld en dat de OR door de directie beschouwd wordt als een constructieve en kritische sparringpartner.

Audit- en riskcommissie

De audit- en riskcommissie bereidt, binnen haar taakgebied, de besluitvorming van de raad van commissarissen voor en adviseert de raad, met dien verstande dat de voltallige raad collectief verantwoordelijk blijft voor de vervulling van zijn taak. In het reglement audit- en riskcommissie is vastgelegd welke taken en bevoegdheden zijn belegd bij de audit- en riskcommissie.

De audit- en riskcommissie brengt advies uit aan de aandeelhoudersvergadering in het geval er een (nieuwe) externe accountant wordt benoemd. De directie heeft samen met de externe accountant het jaarwerk 2017 geëvalueerd en afspraken gemaakt voor het jaarwerk 2018. De audit- en riskcommissie is op de hoogte gesteld van de uitkomsten van deze evaluatie. Ook is deze commissie betrokken bij het (eventueel) insourcen van sleutelfunctionarissen en is ze eindverantwoordelijke voor de interne auditafdeling. Daarnaast heeft deze commissie een toezichthoudende taak op onder andere de integriteit en betrouwbaarheid van de financiële rapportage van Monuta, het risicobeheer en de informatietechnologie. Namens de raad van commissarissen zijn de heer drs. Th. A. W. M. Janssen (voorzitter), mevrouw prof. mr. T. Bender (t/m 31 december 2018) en mevrouw drs. G.M. Haandrikman AAG lid van de audit- en riskcommissie. Bij de vergaderingen zijn naast de directievoorzitter, de directeur financiën & riskmanagement en de directeur verzekeringen, ook de concerncontroller, de manager risk, manager compliance, legal & privacy, manager actuaariaat & beleggingen, manager internal audit, de actuarieel functiehouders en de secretaris van de raad van commissarissen aanwezig. De audit- en riskcommissie spreekt de sleutelfunctionarissen uit de organisatie ook buiten de formele vergaderingen om.

In 2018 heeft de audit- en riskcommissie vier keer regulier vergaderd. Naast de reguliere vergaderingen zijn er ook besprekingen over specifieke onderwerpen geweest. Ook tussen de vergaderingen door is vaak en intensief overleg geweest tussen de directeur financiën & riskmanagement en de (individuele) commissarissen die lid zijn van de audit- en riskcommissie. In februari en maart 2018 stonden beide reguliere vergaderingen in het teken van de jaarcijfers 2017. Met de bespreking van de jaarrekening 2017 is de commissie in formele vergadering bijeen geweest met de directie van Monuta Holding N.V. en de controlerend accountant en actuarieel functiehouders. Voor aanvang van de vergadering in maart 2018 hebben de leden van de audit- en riskcommissie alleen met de controlerend accountant en de actuarieel functiehouders gesproken over de performance van Monuta en over het jaarwerkproces. De vergaderingen in september en december 2018 stonden in het teken van het bespreken van de tussentijdse financiële cijfers, de meerjarerenplanning, de jaarplanning en audit-, compliance-, risk- en beleggingsonderwerpen.

In 2018 zijn specifiek de versterking van het financieel en operationeel risicomanagement, herverzekering en de waarderingsmethodiek besproken. In de vergadering van september is het controleplan van de interne auditfunctie en de externe accountant besproken en in december 2018 heeft de externe accountant de managementletter toegelicht.

Selectie- en remuneratiecommissie

De selectie- en remuneratiecommissie bereidt, binnen haar taakgebied, de besluitvorming van de raad van commissarissen voor, met dien verstande dat de voltallige raad van commissarissen collectief verantwoordelijk blijft voor de vervulling van zijn taak. De selectie- en remuneratiecommissie bestaat uit: de heer mr. E. Pouw (voorzitter), de heer mr. F.C.W. Briët (tot en met 24 september 2018), de heer drs. Ir. P.J.A.T. Loijson (vanaf juli 2018) en mevrouw S.T. van Lonkhuijzen-Hoekstra MBA MCM. Bij de vergaderingen zijn naast de directievoorzitter ook de bedrijfsjurist en de manager HRM aanwezig. De manager HRM en de secretaris van de raad van commissarissen vormen samen de voorbereidingscommissie.

- De commissie is betrokken bij en adviseert de raad van commissarissen over:
- het vaststellen, uitvoeren en monitoren van het beloningsbeleid van de directie en de onderneming als geheel;
 - het goedkeuren van wijzigingen van het Monuta-brede beloningsbeleid en de werking hiervan en een periodieke evaluatie, middels een jaarlijkse toets, uitgevoerd door de internal audit functie;
 - het goedkeuren van de functies die tot de material risk takers behoren;
 - het vaststellen van de performancecriteria (IPM-/KPI-afspraken) van de directie en de hoofden van sleutelfuncties;
 - het beoordelen van de performance van de directie en het vaststellen van salarisiwijzigingen;
 - het goedkeuren (achteraf) van de performance (beoordeling) van de material risk takers, inclusief hoofden van controlfuncties;
 - het goedkeuren van de totale beschikbare variabele beloning inclusief winstdelingsregeling (past dit binnen de financiële positie en het risicoprofiel van Monuta);
 - het opstellen van selectiecriteria en de benoemingsprocedures van directieleden en leden van de raad van commissarissen;
 - het voeren van functioneringsgesprekken met de directie;
 - het periodiek beoordelen van de omvang en de samenstelling van de raad van commissarissen;
 - het periodiek beoordelen van het functioneren van de individuele leden van de raad van commissarissen en de directie.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is eenvoudig en transparant en kenmerkt zich door aandacht voor alle stakeholders van de onderneming: klanten, medewerkers, businesspartners, de aandeelhouder en de maatschappij. In 2018 is de beleidsnotitie ‘beheerst beloningsbeleid’ tekstueel en inhoudelijk aangepast.

Vanaf 2013 wordt er geen variabele beloning meer toegekend voor diegenen die behoren tot de material risk takers, zoals deze geformuleerd is in de ‘Regeling beheerst beloningsbeleid’. Per 1 januari 2017 is de variabele beloning afgeschaft voor de overige medewerkers in het verzekeringsbedrijf. Voor de functies binnen het uitvaartbedrijf van Monuta is besloten dat de variabele beloning nooit meer dan 20 procent is. Daarnaast is er in het beloningsbeleid een nadrukkelijke koppeling tussen het performancebeleid (functionerings- en beoordelingscyclus) en de systematiek van variabel belonen. Bij onvoldoende tot matig functioneren keren we minder tot geen variabele beloning meer uit.

Remuneratie directie

Hieronder het overzicht van de vaste beloning van de vijf directieleden (bedragen * € 1.000):

Vaste beloningen	Pensioenen en overig	Variabele beloning (contant)	Totaal	Aantal begunstigten
1.161	142	0	1.303	5

Alle beloningscomponenten zijn onvoorwaardelijk toegekend.

Voor de beloningsgegevens van de material risk takers en een verdere toelichting op het beloningsbeleid en de governanceprincipes van het Verbond van Verzekeraars wordt verwezen naar www.monuta.nl.

Remuneratie raad van commissarissen

De totale remuneratie van de raad van commissarissen bedraagt circa € 0,3 miljoen euro per jaar. Deze vergoeding is niet afhankelijk gesteld van het resultaat. Eventueel verschuldigde btw komt voor rekening van de vennootschap. De bezoldiging van de raad van commissarissen wordt vastgesteld door de algemene vergadering. In 2018 heeft een periodieke evaluatie en aanpassing daarvan plaatsgevonden.

Jaarrekening 2018

Met genoegen legt de raad van commissarissen het door de directie opgestelde jaarverslag ter vaststelling voor aan de aandeelhouder van Monuta Holding N.V. Volgens het bepaalde in de statuten heeft de raad van commissarissen de jaarrekening in zijn vergadering van 16 april 2019 besproken met de directie en de accountant. De jaarrekening is door accountantskantoor PricewaterhouseCoopers (PwC) gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Wij stellen de aandeelhouder voor de jaarrekening vast te stellen en decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beleid en aan de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht.

De raad van commissarissen heeft grote waardering voor het behaalde resultaat en de inzet van de directie, medewerkers, franchisenemers en andere bij de vennootschap betrokkenen.

Apeldoorn, 16 april 2019

Raad van commissarissen

Drs. Ir. P.J.A.T. Loijson (voorzitter)
prof. mr. T. Bender
drs. G.M. Haandrikman AAG
drs. Th.A.W.M. Janssen
S.T. Van Lonkhuijzen-Hoekstra MBA MCM
mr. E. Pouw

Jaarrekening 2018

Inhoud

23
24
25
25
26
28
34
38
39
39
39
42
42

Werkterrein en personalia

Uitvaartbedrijf
Uitvaartverzorging
Exploitatie van uitvaartcentra, crematoria, mortuaria en begraafplaatsen

Verzekeringsbedrijf
Verzekeraar van levens- en uitvaartverzekeringen

Voorzieningsfonds
Beheer van uitvaartdeposito's

Ontzorgt
Investerder in (minderheids)participaties binnen het domein afscheid

Raad van Commissarissen
drs. ir. P.J.A.Th. Loijson, voorzitter
mr. E. Pouw
drs. Th.A.W.M. Janssen
prof. mr. T. Bender
S.T. Lonkhuijzen-Hoekstra MBA MSCM
drs. G.M. Haandrikman AAG

Directie
drs. Q.F.A. Fraai, voorzitter
drs. F.J.M. Fransen
drs. R.I. Zwetsloot (t/m 31 maart 2019)
drs. ir. C.R.W. Elsinghorst AAG
drs. O.G.C. Kerckhoff

Onafhankelijke accountant
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Hoofdkantoor
Schumanpark 11
Postbus 20, 7300 AA Apeldoorn
Telefoon: (055) 539 13 91
Website: www.monuta.nl
E-mail: monuta@monuta.nl

Geconsolideerde balans per 31 december 2018 (in €, voor resultaatbestemming)

		31 dec 2018
ACTIVA		
Software	2.909.008	
Goodwill	374.162	
Immateriële vaste activa (1)		3.283.170
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	85.214.250	
Aandelen, aandee l bewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	832.009.036	
Obligaties	335.140.804	
Vorderingen uit hypothecaire leningen	2.555.988	
Vorderingen uit andere leningen	214.736.198	
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	6.027.716	
Beleggingen (2)		1.475.683.992
Voorraad	682.774	
Voorraden en onderhanden werk (3)		682.774
Vorderingen uit directe verzekeringen	15.594.663	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.776.620	
Overige vorderingen	13.824.354	
Vorderingen (4)		33.195.637
Materiële vaste activa	9.254.063	
Liquide middelen	57.114.138	
Overige activa (5)		66.368.201
Overlopende rente	8.769.054	
Overlopende activa		8.769.054
Activa		1.587.982.829

31 dec 2017	
7.353.419	
415.541	
	7.768.960
82.383.501	
468.351.526	
545.972.093	
3.102.764	
216.189.716	
1.533.980	
	1.317.533.580
763.244	
	763.244
15.291.258	
0	
16.606.210	
	31.897.468
9.704.168	
84.816.545	
	94.520.713
13.413.313	
	13.413.313
	1.465.897.278

31 dec 2018	
PASSIVA	
Gestort en opgevraagd kapitaal	11.344.506
Agio	1.776.216
Herwaarderingsreserve	23.190.635
Wettelijke reserve	6.218.853
Overige reserves	179.930.044
Resultaat boekjaar	16.640.916
Eigen vermogen (6)	239.101.170
Aandeel derden	94.478
Technische voorziening voor niet-verdiende premies	3.687.394
Technische voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering	1.335.029.716
Overlopende acquisitiekosten	-144.644.495
Overige technische voorziening	-210.737
Technische voorzieningen (7)	1.193.861.878
Voorziening voor belastingen	26.945.546
Overige voorzieningen	2.191.184
Voorzieningen (8)	29.136.730
Stortingen deposanten	59.561.434
Schulden aan kredietinstellingen	2.895.957
Overige langlopende schulden	8.180.182
Langlopende schulden (9)	70.637.573
Schulden uit directe verzekeringen	6.125.276
Aflossingverplichtingen	1.445.043
Vooruitontvangen bedragen	16.976.107
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	6.481.810
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9.221.212
Overige schulden	14.901.551
Kortlopende schulden (10)	55.150.999
Passiva	1.587.982.829

31 dec 2017	
11.344.506	
1.776.216	
19.484.843	
8.164.992	
147.861.622	
32.583.082	
	221.215.261
	27.867
3.500.134	
1.224.281.812	
-146.106.260	
-654.779	
	1.081.020.907
33.463.365	
1.948.770	
	35.412.135
61.276.373	
3.858.063	
7.818.782	
	72.953.218
6.419.380	
1.500.183	
16.374.674	
7.231.480	
8.748.360	
14.993.813	
	55.267.890
	1.465.897.278

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018 (in €)

	2018	2017
Bruto premies	184.463.203	175.279.225
Uitgaande herverzekeringspremies	-57.803	-44.005
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies eigen rekening	-187.259	-245.873
Verdiende premies eigen rekening (11)	184.218.141	174.989.347
Terreinen en gebouwen	2.367.987	443.223
Overige beleggingen	38.336.501	48.782.212
Opbrengst uit beleggingen (12)	40.704.488	49.225.435
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen (13)	29.057.857	23.677.871
Uitkeringen eigen rekening (14)	-46.553.726	-43.003.418
Voorziening voor levensverzekering en naturaitvaartverzekering	-110.989.294	-105.067.078
Mutatie overlopende acquisititiekosten	-1.461.766	2.362.051
Wijziging technische voorzieningen (15)	-112.451.060	-102.705.027
Rentestandskorting (16)	-445.128	-642.034
Bedrijfskosten (17)	-47.076.871	-48.983.972
Beleggingslasten (18)	-1.247.528	-1.496.396
Niet-gerealiseerde verlies op beleggingen (19)	-22.618.738	-1.900.000
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen (20)	-6.798.553	-18.235.990
Resultaat technische rekening levensverzekering	16.788.882	30.925.816
Omzet (21)	77.369.528	82.849.416
Kostprijs van de omzet (22)	-28.647.327	-31.710.332
Brutomarge	48.722.201	51.139.084
Overige opbrengsten (23)	217.385	19.055
Totaal opbrengsten	48.939.587	51.158.139
Personeelskosten (24)	-27.722.127	-29.141.729
Afschrijvingen (25)	-1.729.046	-2.200.525
Huisvesting	-6.879.511	-6.163.283
Autokosten	-1.831.446	-1.911.987
Kantoorkosten	-1.358.709	-1.675.858
Verkoopkosten	-1.846.004	-1.938.874
Algemene kosten	-1.325.553	-819.843
Andere kosten overhead	-14.473.315	-7.903.088
Totaal kosten	-57.165.711	-51.755.187
Bedrijfsresultaat uitvaartgroep	-8.226.125	-597.048

	2018	2017
Opbrengst beleggingen	3.897.117	-2.788.216
Financiële baten & lasten (26)	-1.087.997	-1.143.234
Resultaat technische rekening uitvaartgroep	-5.417.005	-4.528.498
Resultaat technische rekeningen levensverzekeringen en uitvaartgroep	11.371.877	26.397.318
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening	6.798.553	18.235.990
Andere baten (27)	1.797.287	1.947.749
Andere lasten (28)	-4.354.289	-3.468.565
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting	15.613.428	43.112.492
Belastingen (29)	-327.964	-10.593.951
Resultaat deelnemingen (30)	1.383.793	75.941
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting	16.669.257	32.594.482
Resultaat aandeel derden	28.341	-11.400
Netto resultaat	16.640.916	32.583.082
Totaalresultaat van de rechtspersoon (cf. RJ 265.101/201)	16.640.916	32.583.082

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018

	2018	2017
Nettowinst	16.640.916	32.583.082
(On)gerealiseerde koersresultaat op terreinen, aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren (2)	-10.746.998	-35.771.101
Mutatie technische voorzieningen (7)	111.379.206	105.644.232
Mutatie overige voorzieningen (8)	-6.275.405	1.375.724
Mutatie overlopende acquisitiekosten (7)	1.461.765	-2.362.051
Afschrijving immateriële vaste activa (1)	1.802.978	2.788.871
Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa (1)	5.123.661	
Afschrijving materiële vaste activa (5)	610.924	2.180.923
Mutatie kortlopende schulden (10)	-116.893	5.899.812
Mutatie voorraden en onderhanden werk (3)	80.470	4.891
Mutatie vorderingen en overlopende activa	3.346.092	4.695.825
Kasstroom uit operationele activiteiten	106.665.800	84.457.126
<i>Investeringen en aankopen</i>		
Terreinen en gebouwen eigen gebruik (2)	-778.522	-5.325.104
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren (2)	-359.701.076	-280.749.182
Vastrentende beleggingen (2)	-719.380	-9.000.000
Immateriële vaste activa (1)	-2.440.849	-3.201.829
Materiële vaste activa (5)	-160.819	-157.847
Groepsmaatschappijen (2)	-3.223.680	-150.000
<i>Desinvesteringen, aflossingen en verkopen</i>		
Terreinen en gebouwen eigen gebruik (2)	3.345.695	1.882.025
Aandelen (2)	0	186.000.000
Vastrentende beleggingen (2)	213.559.813	28.515.917
Dividend deelnemingen (2)	113.735	102.051
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-150.005.082	-82.083.969
<i>Langlopende schulden</i>		
Langlopende schulden (9)	-2.315.645	-2.981.992
Mutatie aandeel derden	66.610	19.126
Rechtreekse vermogensmutatie (6)	1.244.993	295.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.004.042	-2.667.866
	-27.702.407	32.288.373
<i>Mutatie liquide middelen</i>		
Stand liquide middelen 31 december	57.114.138	84.816.545
Stand liquide middelen 1 januari	84.816.545	52.528.172
	-27.702.407	32.288.373

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Grondslagen voor de consolidatie

In de consolidatie zijn opgenomen:

Monuta Holding N.V.	Apeldoorn
Monuta Verzekeringen N.V.	Apeldoorn
- Monuta Vastgoed Beheer II B.V.*	Apeldoorn
- Samenwerking Crematorium B.V. (50%)	Alkmaar
Monuta Voorzieningsfonds B.V. *	Apeldoorn
Monuta Uitvaartgroep N.V. *	Apeldoorn
Monuta Uitvaartverzorging N.V. *	Apeldoorn
- Arcada Uitvaartverzorging B.V. *	Enschede
- Monuta Spaans B.V. *	Deventer
- Monuta Adriënne Klein B.V.*	Vlissingen
- Monuta Haarlem B.V.*	Apeldoorn
- Crematorium en Uitvaartcentrum Alkmaar B.V. (50%)	Alkmaar
Maatschap Uitvaartcentrum Soest (33,33%)	Soest
Uitvaartcentrum Zwolle B.V. (50%)	Zwolle
Uitvaartcentrum Buitenwoelhof B.V. (50%)	Veendam
Monuta Franchise B.V. *	Apeldoorn
- Monuta Participatie I B.V. *	Apeldoorn
Monuta Participatie B.V. *	Apeldoorn
- Monuta Participatie Wageningen B.V.*	Apeldoorn
Monuta Crematoria Exploitatie B.V. *	Apeldoorn
- Maatschap Crematorium Kranenburg Zwolle (50%)	Zwolle
- Maatschap Crematorium De Meerdijk (50%)	Emmen
Monuta Begraafplaats Exploitatie B.V. *	Apeldoorn
- Humator B.V. *	’s-Gravenhage
Monuta Vastgoed Beheer B.V. *	Apeldoorn
Monuta Tom van Dijk B.V. (60%)	Apeldoorn
Monuta Ontzorgt B.V.*	Apeldoorn

* Voor deze maatschappijen heeft Monuta Holding N.V. een aansprakelijkheidsverklaring conform artikel 403, boek 2, titel 9 Burgerlijk Wetboek verstrekt. Bij de Kamer van Koophandel te Apeldoorn is een lijst van deze deelnemingen gedeponeerd waarvoor Monuta Holding N.V. (KvK nummer 08054738) een aansprakelijkheidsstelling heeft afgegeven.

Deelnemingen waarvan het belang beperkt is en die geen activiteiten ontplooiën, zijn niet in bovenstaand overzicht vermeld.

De financiële gegevens van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen, zijn - zover niet anders vermeld - volledig in de consolidatie opgenomen, onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen. De onderlinge transacties zijn als gevolg van de opzet van de winst- en verliesrekening niet geëlimineerd. Belangen van derden zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Niet-geconsolideerde deelnemingen:

Uitvaartcentrum Oost Groningen B.V. te Winschoten, 33,33% in geplaatst kapitaal.
Mortuarium Beheer B.V. te Arnhem, 25% in geplaatst kapitaal (verkocht in 2017).
Het Herinneringshuys Wageningen B.V. te Wageningen, 40% in geplaatst kapitaal.
Maatschap Monuta van der Spek en Monuta van de Spek B.V. te Apeldoorn, 55% in geplaatst kapitaal van Monuta van der Spek B.V.

De maatschappen Uitvaartcentrum “Soest”, Crematorium Kranenburg Zwolle en Crematorium “De Meerdijk”, alsmede Uitvaartcentrum Zwolle B.V., Uitvaartcentrum Buitenwoelhof B.V., Crematorium en Uitvaartcentrum Alkmaar B.V. en Samenwerking Crematorium B.V. worden proportioneel geconsolideerd conform de zeggenschapsverhouding.

Waarderingsgrondslagen en grondslagen voor de resultaatbepaling

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de voorschriften voor de jaarrekening van verzekeringsmaatschappijen (Boek 2, Titel 9 Burgerlijk Wetboek, afdeling 15).

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in euro's, tenzij anders is aangegeven. Alle op balansdatum uitstaande aandelen worden gehouden door Monuta Stichting.

Opmaken en vaststellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2018 is opgemaakt door de directie op 16 april 2019. De opgemaakte jaarrekening wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 16 april 2019. De jaarrekening 2017 is in de algemene Vergadering van Aandeelhouders van 9 april 2018 conform voorstel vastgesteld.

Aard van de bedrijfsactiviteit

Monuta Holding N.V. is groepshoofd en houdt een belang in Monuta Verzekeringen N.V., Monuta Voorzieningsfonds B.V., Monuta Ontzorgt B.V., Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen.

Monuta Verzekeringen N.V. is verzekeraar van levens- en uitvaartverzekeringen. Deze produkten worden verkocht via assurantietussenpersonen, gevolmachtigde agenten, businesspartners, eigen callcenter en online.

Monuta is zowel op de Nederlandse markt als op de Duitse markt actief.

Monuta Voorzieningsfonds B.V. is beheerder van uitvaartdeposito's.

Monuta Ontzorgt B.V. is investeerder in (minderheids) participaties binnen het domein afscheid.

Monuta Uitvaartgroep N.V. is uitvaartverzorger en stichter en exploiteerder van uitvaartcentra, crematoria en begraafplaatsen. Haar produkten worden aangeboden op de Nederlandse markt via eigen vestigingen en aangesloten franchisenemers.

Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen van Monuta Holding N.V. en de partijen waarop een groepsmaatschappij van Monuta Holding N.V. direct of indirect zeggenschap uitoefent, worden aangemerkt als verbonden partij van Monuta Holding N.V. Partijen die direct of indirect zeggenschap uitoefenen op Monuta Holding N.V. of op één van haar groepsmaatschappijen worden eveneens aangemerkt als verbonden partijen van Monuta Holding N.V. Bestuurders en commissarissen van de vennootschap zijn eveneens als verbonden partijen aangemerkt. Daarnaast wordt Monuta Stichting als verbonden partij aangemerkt. Alle transacties met verbonden partijen vinden plaats op basis van het ‘at arms length’-principe.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Voorzover niet anders is vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De bij overname van ondernemingen en verzekeringsportefeuilles betaalde goodwill wordt gewaardeerd tegen de aanschaffingskosten verminderd met afschrijvingen. De lineaire afschrijving is gebaseerd op de economische levensduur, die tussen 10 en 20 jaar gesteld is.

De software is gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde, vermeerderd met geactiveerde uren, verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen hierover. De afschrijvingen (20% - 33%) over in het boekjaar aangeschafte activa geschieden vanaf het moment van ingebruikneming.

De vennootschap onderzoekt jaarlijks of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de realiseerbare waarde van een actief of groep van activa lager ligt dan de boekwaarde. De realiseerbare waarde wordt bepaald op basis van de indirecte opbrengstwaarde, welke wordt berekend op basis van de door het management verwachte toekomstige kasstromen.

Beleggingen

Onder de beleggingen zijn begrepen: terreinen en gebouwen, aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren, obligaties, vorderingen uit hypothecaire leningen, vorderingen uit andere leningen en beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen.

Beleggingen in terreinen en gebouwen voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Taxaties vinden periodiek plaats (iedere 3 jaar) door een externe taxateur. De hieruit voortvloeiende waardecorrecties zijn verantwoord in de herwaarderingsreserve en in het resultaat. Afhankelijk van ontwikkelingen in de vastgoedmarkt beoordeelt Monuta ieder jaar of er een hertaxatie moet worden uitgevoerd.

Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet vastrentende waardepapieren zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde per het einde van het boekjaar, waarbij de waardeveranderingen direct in de winst- en verliesrekening worden verwerkt.

Obligaties en vorderingen uit andere leningen zijn gewaardeerd tegen de amortisatiewaarde aangezien de intentie is deze beleggingen aan te houden tot en met einde looptijd. Indien marktontwikkelingen daartoe aanleiding geven wordt beoordeeld of afwaardering naar lagere marktwaarde noodzakelijk is.

Vorderingen uit hypothecaire leningen bij kredietinstellingen zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen waarop invloed van betekenins kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde per het einde van het boekjaar. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend worden gewaardeerd tegen kostprijs. Indien de waardering van de deelneming volgens de nettovermogenswaardemethode nihil is geworden, zal deze methode niet langer worden toegepast en zal de deelneming op nihil worden gewaardeerd. Monuta Holding N.V. staat in voor de schulden van de deelnemingen respectievelijk heeft het stellige voornemen de deelnemingen tot betaling van haar schulden in staat te stellen, waarvoor een voorziening wordt getroffen.

Monuta Holding N.V. en haar groepsmaatschappijen houden geen financiële instrumenten voor handelsdoeleinden en geven deze ook niet uit.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen inkoop prijzen, verminderd met een voorziening voor incourantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs, verminderd met een voorziening voor dubieuze vorderingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde of stichtingskosten, verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen hierover en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen over in het boekjaar aangeschafte activa, geschieden vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:		
Gebouwen	3%	- 5%
Machines	7%	- 20%
Inventarissen (incl. computerprogrammatuur)	10%	- 35%
Vervoermiddelen	20%	- 20%

Technische voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering (updaten door A&B)

Monuta biedt de onderstaande categorieën Uitvaartverzekeringen in Nederland en Duitsland actief aan in de markt. De voorziening verzekeringsverplichtingen is berekend met inachtneming van de volgende grondslagen:

Uitvaartverzekeringen

Voor uitvaartverzekeringen tegen premiebetaling gesloten voor 1 november 1999: de overlevingstafel GBM 1985-1990, zowel voor mannen als voor vrouwen zonder leeftijdsterugstelling, met een intrestvoet van 4%.

Voor uitvaartverzekeringen tegen premiebetaling gesloten vanaf 1 november 1999: de overlevingstafel GBM 1990-1995, voor mannen zonder leeftijdsterugstelling en voor vrouwen deels zonder en deels met leeftijdsterugstelling, met een intrestvoet van 3%.

Voor uitvaartverzekeringen tegen koopsombetaling: zowel de overlevingstafel GBM 1976-1980 als GBM 1985-1990, voor mannen zonder leeftijdsterugstelling en voor vrouwen deels zonder en deels met leeftijdsterugstelling, met een intrestvoet van 4%.

Voor oude natura-uitvaartverzekeringen wordt een rekenrente van 0% gehanteerd.

Voor uitvaartverzekeringen tegen premiebetaling en koopsombetaling vanaf 21 december 2012: Prognosetafel 2010-2060 (jaar 2012) 50% mannen/50% vrouwen met een intrestvoet van 3%.

Voor uitvaartverzekeringen tegen premiebetaling (m.u.v. pakketverzekering tegen gelijkblijvende premie) en koopsombetaling vanaf 1 september 2016: Prognosetafel 2010-2060 (jaar 2012) 50% mannen/50% vrouwen met een intrestvoet van 2,5%.

Verhogingen of indexeringen op bestaande verzekeringen (m.u.v. 1) pakketverzekering tegen gelijkblijvende premie en 2) koopsommen gesloten vóór 21 december 2012) vinden vanaf 1 september 2016 plaats tegen een intrestvoet van 2,5%.

Duitsland

De overlevingskansen voor de Duitse polissen ingegaan vóór 1 juli 2009 zijn ontleend aan de overlevingstafel DAM 1994 zonder leeftijdsterugstelling voor mannen en zes jaar leeftijdsterugstelling voor vrouwen. De overlevingskansen voor de Duitse polissen ingegaan vanaf 1 juli 2009 zijn ontleend aan de overlevingstafel DAM 2008 zonder leeftijdsterugstelling voor mannen en drie jaar leeftijdsterugstelling voor vrouwen tot 1 november 2009 en vier jaar vanaf 1 november 2009. De overlevingskansen voor de Duitse polissen ingegaan vanaf 21 december 2012 zijn ontleend aan de overlevingstafel DAM 2008 met 50% mannen/50% vrouwen.

Tot 1 mei 2008 bedroeg de intrestvoet 2,25%, daarna 3%. Per 2 januari 2017 is de intrestvoet gewijzigd naar 2,5%.

De overige onderstaande categorieën worden niet meer actief aangeboden.

Hardkapitaal-verzekeringen (gemengde verzekeringen en verzekeringen bij leven)

Voor hardkapitaalverzekeringen tegen premiebetaling gesloten voor 1 augustus 1999: de overlevingstafel GBM 1985-1990, voor mannen zonder leeftijdsterugstelling en voor vrouwen met een leeftijdsterugstelling van vijf jaar, met een intrestvoet van 4%.

Voor hardkapitaalverzekeringen tegen premiebetaling gesloten vanaf 1 augustus 1999: de overlevingstafel GBM 1990-1995, voor mannen zonder leeftijdsterugstelling en voor vrouwen met een leeftijdsterugstelling van vijf jaar, met een intrestvoet van 3%.

Voor hardkapitaal-verzekeringen tegen koopsombetaling: de overlevingstafel GBM 1976-1980, voor mannen zonder leeftijdsterugstelling en voor vrouwen met een leeftijdsterugstelling van vijf jaar, met een intrestvoet van 4%.

Risicoverzekeringen

Voor risicoverzekeringen tegen premiebetaling gesloten voor 1 augustus 1999: de overlevingstafel GBM 1985-1990, voor mannen met een leeftijdsterugstelling van één jaar en voor vrouwen met een leeftijdsterugstelling van zes jaar, met een intrestvoet van 4%.

Voor risicoverzekeringen tegen premiebetaling gesloten vanaf 1 augustus 1999: de overlevingstafel GBM 1990-1995, voor mannen met een leeftijdsterugstelling van één jaar en voor vrouwen met een leeftijdsterugstelling van zes jaar, met een intrestvoet van 3%.

Voor risicoverzekeringen tegen premiebetaling gesloten vanaf 2 november 2005: de overlevingstafel GBM 1995-2000, voor mannen met een leeftijdsterugstelling van één jaar en voor vrouwen met een leeftijdsterugstelling van zes jaar, met een intrestvoet van 3%.

Kloppersingel

Voor de Kloppersingelportefeuille de overlevingstafel GBM/V 1990-1995, zowel voor mannen als voor vrouwen zonder leeftijdsterugstelling, met een intrestvoet van 4%.

Dread-disease verzekeringen

Voor dread-disease verzekeringen worden de kansen gebruikt welke zijn ontleend aan de premietarieven voor herverzekering, met een intrestvoet van 4%.

Overlopende acquisitiekosten

Voor verzekeringen met een spaarelement wordt als acquisitiekosten in het jaar van afsluiten:

<i>Uitkeringen</i>	<i>in geld</i>	<i>in diensten</i>
Nederland vanaf 21-12-2012		
via directe kanaal	2%	2%
Nederland vanaf 21-12-2012		
via indirecte kanaal	0%	0%
Nederland vanaf 2010	3%	5%
Nederland 2001 - 2009	5%	5%
Nederland voor 2001	4%	4%
Duitsland	5%	n.v.t.

van het verzekerd bedrag geactiveerd en in 3/4 van de premiebetalingsduur, met een maximum van 30 jaar, afgeschreven. In het verzekerd bedrag is indexering van verzekeringen inbegrepen.

Rentestandkorting

Op de technische voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering is de rentestandkorting in mindering gebracht. De rentestandkorting wordt gewaardeerd tegen de geactiveerde kortingen verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen hierover. De geactiveerde rentestandkorting wordt in 10 jaar lineair afgeschreven.

Batepremie

De batepremie is gelijk aan de nettopremie. Met verhogingen wegens extra medisch risico is rekening gehouden. Met termijnbetaling, medeverzekering van invaliditeitsrisico enz. is geen rekening gehouden.

Leeftijd en duur

Door de overgang op de polisapplicatie “Mona Lisa” worden voor de berekening van de VVP leeftijden en duren op dagen nauwkeurig bepaald. Bij de bepaling van de voorziening verzekeringsverplichtingen met betrekking tot polissen van vóór 1 april 2002 wordt de leeftijd met -181 dagen gecorrigeerd om per 1 april 2002 de voorziening van de polisapplicatie weer op dezelfde hoogte te krijgen als voorheen. Vóór het tijdperk van de polisapplicatie “Mona Lisa” werd namelijk de (naar beneden afgeronde) burgerlijke leeftijd gebruikt.

Uitkering na overlijden

Met de uitkering dadelijk na overlijden is rekening gehouden bij het berekenen van de netto grootheden.

Onverdiende premie

De niet verdiende premie betreft dat deel van de bruto premie dat betrekking heeft op een periode die ligt na de balansdatum. Onverdiende bruto termijnpremie is opgenomen in de VVP; verschuldigde rente komt niet voor.

Negatieve voorzieningen

Negatieve voorzieningen worden per polis op nul gesteld.

Toekomstige administratiekosten

Ter dekking van toekomstige kosten wordt een administratiekostenvoorziening gevormd volgens de inventarismethode.

Reservering voor winstdelingsgaranties

Bij de zogenaamde hardkapitaal-verzekeringen is een winstdelingsgarantie bij vooroverlijden en/of expiratie verleend, volgens een op te bouwen staffel. Bij een premiebetalingsduur van 20 jaar of langer wordt het maximum percentage winstgarantie behaald. Ter bepaling van de voorziening winstgaranties wordt het (winstdelings) kapitaal lineair in 15 jaar opgebouwd.

Toereikendheidstoets

Voor de berekeningen van de Toereikendheidstoets wordt gebruik gemaakt van diverse vervalcijfers, kosten, inflatiepercentages.

Monuta gebruikt daarbij de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door EIOPA. Dit is een curve met Ultimate Forward Rate (UFR), waarbij de eenjarige forward rentes vanaf looptijd 20 jaar in 40 jaar convergeren naar een UFR van 4,05%.

Voorziening voor belastingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief. Op deze voorziening worden in mindering gebracht de in de toekomst te verrekenen belastingbedragen uit hoofde van beschikbare voorwaartse verliescompensatie, voor zover het waarschijnlijk is dat de toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening.

Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen

De voorziening voor jubileumuitkeringen is actueel berekend, rekening houdend met de volgende uitgangspunten:
- Rekenrente 3%
- Pensioendatum aangepast aan actuele wetgeving
- Overlevingstafel Prognose tafel 2010-2060 (jaar 2012)

De voorziening voor langdurig zieken is bepaald op basis van gemiddelde loon per maand rekening houdend met vakantiegeld, eindejaarsuitkeringen en het werkgeversgedeelte van de sociale lasten en pensioen, rekening houdend met de volgende uitgangspunten:
- Bij langdurig ziekte zonder uitzicht op herstel is het maal het aantal maanden berekend dat de medewerker nog arbeidsongeschikt is tot 2 jaar.
- Bij langdurig ziekte met uitzicht op herstel (minder dan 50% hersteld) is 6 maanden berekend waarvan 3 maanden 100% en 3 maanden 50%
- Bij langdurig ziekte met uitzicht op herstel (reeds meer dan 50% hersteld) is 3 maanden berekend maal de helP van het percentage dat de medewerker reeds hersteld is (de reden hiervan is dat de medewerker opbouwt in zijn re-integratie)

Overige schulden

De schulden worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen
Voor zover niet anders is vermeld wordt het resultaat bepaald op basis van historische kosten. Baten en lasten worden zoveel mogelijk toegerekend in het jaar waarop ze betrekking hebben. Voor de berekening van de wijziging in de technische voorzieningen, die ten laste van het resultaat wordt gebracht, wordt verwezen naar de waarderinggrondslagen.

De opbrengsten uit premies bestaan uit brutopremies, de uitgaande herverzekeringspremies en de mutatie in de technische voorziening niet-verdiende premies.

De opbrengsten uit beleggingen bestaan uit de directe rendementen op de beleggingsportefeuille, alsmede gerealiseerde en ongerealiseerde koerresultaten op beleggingen.

De opbrengsten uit uitvaarten komen voort uit de verzorging van de uitvaart van een natuurlijke persoon, waarbij de verzekeraar zich verbindt tot het leveren van een prestatie.

Belastingen naar het resultaat worden berekend op basis van het bedrijfseconomisch resultaat, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

In de winst- en verliesrekening worden de aan het boekjaar toe te rekenen overige baten en lasten verantwoord op basis van historische kosten.

Belastingen naar het resultaat worden berekend op basis van het bedrijfseconomisch resultaat, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

Grondslagen voor het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investerings- en beleggingsactiviteiten en financieringsactiviteiten.

Management van verzekeringstechnische en financiële risico's
Risicomanagement wordt over de volle breedte van het bedrijf toegepast. Gezien het specifieke profiel van een financiële instelling, is risicomanagement binnen Monuta Verzekeringen N.V. met name gericht op de verzekeringstechnische en marktrisico's die verband houden met bedrijfsactiviteiten als verzekeraar. Voor een verdere toelichting op risicomanagement verwijzen wij naar de passage in het verslag van de directie over [risicomanagement](#).

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018 (in €, voor resultaatbestemming)

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (1)				
Een overzicht van de immateriele vaste activa is onderstaand opgenomen:				
	Software	Activa in ontwikkeling	Goodwill	Totaal
Aanschaffingen	30.347.370	3.606.650	43.644.443	77.598.463
Cum. afschrijving	-26.600.601	0	-43.228.902	-69.829.503
Stand per begin boekjaar	3.746.769	3.606.650	415.541	7.768.960
(Des)investeringen	673.232	1.583.961	183.656	2.440.849
Bijzondere waardevermindering	0	-5.123.661	0	-5.123.661
Afschrijvingen	-1.577.943	0	-225.035	-1.802.978
Mutaties	-904.711	-3.539.700	-41.379	-4.485.790
Stand per einde boekjaar	2.842.058	66.950	374.162	3.283.170
Software		Aanschaffingswaarde	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31 dec 2018
Activa in ontwikkeling		31.020.602	-28.178.544	2.842.058
Goodwill		66.950	0	66.950
		43.828.099	-43.453.937	374.162
		74.915.651	-71.632.481	3.283.170

De goodwill is betaald bij de verwerving van verzekeringsportefeuilles en bij de overname van diverse uitvaartbedrijven en wordt afgeschreven op basis van een economische levensduur van 10 tot 20 jaar.

De software is betaald bij aankoop en intern doorontwikkeld door de eigen afdeling ICT. Afschrijving vindt plaats op basis van een economische levensduur tussen de 3 en 5 jaar. De afname van de activa in ontwikkeling betreft de bijzondere waardeverminderingen in het kader van Klaar voor Digitaal.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018 (in €, voor resultaatbestemming)

BELEGGINGEN (2)

Een overzicht van de financiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Boekwaarde boekjaar	Verhogingen aankopen	(Koers-) resultaten	Verkopen aflossingen afschrijvingen	Boekwaarde einde boekjaar
Terreinen en gebouwen eigen gebruik	82.383.501	778.522	5.397.922	-3.345.695	85.214.250
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	468.351.526	359.701.076	3.956.434	0	832.009.036
Obligaties	545.972.093	0	0	-210.831.289	335.140.804
Vorderingen uit hypothecaire leningen	3.102.764	0	0	-546.776	2.555.988
Vorderingen uit andere leningen	216.189.716	719.380	8.851	-2.181.749	214.736.198
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	1.533.980	3.223.680	1.383.791	-113.735	6.027.716
	1.317.533.580	364.422.658	10.746.998	-217.019.244	1.475.683.992

De terreinen en gebouwen betreffen beleggingspanden. Met ingang van 2002 is het bedrijfspand verhuurd. Het bedrijfspand wordt tenminste eenmaal per 3 jaar getaxeerd. Afhankelijk van ontwikkelingen in de vastgoedmarkt beoordeelt Monuta ieder jaar of er een hertaxatie moet worden uitgevoerd. De meest recente taxatie heeft plaatsgevonden op 16 januari 2019, opgemaakt door NAI Netherlands in opdracht van Monuta Verzekeringen N.V. De belangrijkste gehanteerde veronderstellingen zijn de huurwaarde van € 115/m2 (2017: € 110/m2), netto aanvangsrendement op markthuur 6,0% (2017: 8,0%), waarde per 31 december 2018 € 1.481/m2 (2017: € 1.145/m2), 85% verhuur aan Monuta Holding N.V. en 10% aan externe partijen. Hierbij loopt het contract met Monuta Holding N.V. tot 31-12-2027 en de andere contracten tot 31-12-2019 en 31-10-2020. In 2018 is een waardestijging op het bedrijfspand doorgevoerd van € 2.500.000 in verband met een correctie uit hoofde van marktconformiteit van de gehanteerde huurwaarden.

De terreinen en gebouwen betreffen daarnaast de panden welke in gebruik zijn als uitvaartcentrum, begraafplaats en/of crematorium. De panden worden tenminste eenmaal per 3 jaar getaxeerd. Afhankelijk van ontwikkelingen in de vastgoedmarkt beoordeelt Monuta ieder jaar of er een (volledige) hertaxatie moet worden uitgevoerd. De meest recente taxaties hebben plaatsgevonden in de periode december 2018 tot en met januari 2019, opgemaakt door NAI Netherlands (uitvaartcentra en begraafplaatsen) en TDN Taxaties v.o.f. (crematoria) in opdracht van Monuta Holding N.V. De taxatiemethodiek betreft de BAR/NAR-methode (hoofdmethode; met name uitvaartcentra) en de discounted cash flow (DCF; uitvaartcentra met positieve cash flow, begraafplaatsen en crematoria) methode (tweede methode voor toetsing als de hoofdmethode niet kan worden toegepast). De markt-waarde is bepaald met behulp van de netto aanvangsrendementmethode (NAR).

Hierbij is markthuur vastgesteld per object op basis van kwaliteit, indeelbaarheid en exploitatiemogelijkheid van de onderscheiden ruimten en functies. Bij de DCF methode wordt de contante waarde van alle netto-kasstromen over de beschouwperiode berekend. De kapitaallastberekening is uitgevoerd op basis van een annuïteitentermijn van 20 jaar en een rentevoet van 5,0% (31-12-2018). De rentabiliteitswaarde berekening is gekapitaliseerd op basis van een rendementseis die is opgebouwd uit een risico-vrije rente (10 jarig Nederlandse staatsobligaties (8 kwartaal-gemiddeld), marktrisico premie (5,0%, waarbij rekening is gehouden met de ontwikkeling van het sterftecijfer en de beperkte toetredings-mogelijkheden) en small firm premium (sterk object afhankelijk en separaat vastgesteld op basis van de exploitatierisico's).

De aandelen, aandeelbewijzen en andere niet vast-rentende waardepapieren betreffen:

- participaties in aandelenbeleggingsfondsen met een Europees paspoort, die onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank. Ook de obligaties die zijn belegd in obligatiebeleggingsfondsen zijn gericht op fondsen met een Europees paspoort, die onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank. Daarnaast wordt een klein deel belegd in pacific en emerging markets, waarbij het doel is om MSCI Emerging Markets Free Net benchmark te volgen.
- participatie in een Liabilty Driven Investment fonds. Dit fonds belegt hoofdzakelijk in geldmarktinstrumenten, money market funds en vastrentende waarden luidende in euro's alsmede rentederivaten zoals renteswaps en obligatiefutures. Het fonds heeft een zeer lange gewogen looptijd als doelstelling.
- participaties in een drietal vastgoedfondsen (Residential, Office en Retail fund). De fondsen staan open voor institutionele beleggers.

Het vastgoed in de drie fondsen betreft Nederlands vastgoed.

De marktwaarde van de aandelen en de obligaties is gebaseerd op de beurswaarde. De berekening van de marktwaarde van vorderingen uit andere leningen is gebaseerd op de toekomstige kasstromen rekening houdend met resterende looptijd, interestpercentage en opslagen behorend bij het type lening en debiteur. De modified duration van de obligaties bedraagt 15,1 jaar en van de onderhandse leningen 11,9 jaar.

	Marktwaaarde 31 dec 2018	Historische/ geamortiseerde kostprijs	Marktwaaarde 31 dec 2017	Historische geamortiseerde kostprijs
Terreinen en gebouwen eigen gebruik	85.214.250	68.800.128	82.383.501	73.962.853
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	832.009.06	702.348.564	4 68.351.526	3 67.723.837
Obligaties	464.201.727	335.140.804	690.905.900	545.972.093
Vorderingen uit hypothecaire leningen	2.555.988	2.555.988	3.102.764	3.102.764
Vorderingen uit andere leningen	241.954.403	214.736.198	244.632.875	216.189.716
	1.625.935.404	1.323.581.682	1.489.376.566	1.206.951.263

In onderstaande tabel zijn de beleggingen opgenomen die worden gewaardeerd tegen reële waarde. Per beleggingscategorie wordt aangegeven op basis van welke methode de boekwaarde is afgeleid.

RJ 290.916	31 dec 2018		
	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Kosten activa in ontwikkeling
Terreinen en gebouwen	0	81.388.000	3.826.250
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	832.009.036	0	0
	832.009.036	81.388.000	3.826.250

RJ 290.916	31 dec 2017		
	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Kosten activa in ontwikkeling
Terreinen en gebouwen	0	78.835.241	3.548.260
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	468.351.526	0	0
	468.351.526	78.835.241	3.548.260

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018
(in €, voor resultaatbestemming)

	31 dec 2018	31 dec 2017
VOORRADEN EN ONDERHANDEN WERK (3)		
Voorraad		
Voorraad kisten en overige materialen	690.607	773.546
Voorziening op voorraden	-7.833	-10.302
	682.774	763.244
VORDERINGEN (4)		
Vorderingen uit directe verzekeringen		
Debiteuren *	15.665.104	15.371.071
Voorziening dubieuze debiteuren	-70.441	-79.813
	15.594.663	15.291.258
* De premieprolongatie (€ 13,4 miljoen; 2017: 13,2 miljoen) van januari 2019 is eind 2018 reeds verwerkt en daardoor verantwoord, waardoor zowel de debiteuren positie als vooruitontvangen bedragen hoog zijn. Evenals per eind boekjaar 2017.		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vennootschapsbelasting	3.604.006	0
Teveel betaalde pensioenpremie	172.614	0
	3.776.620	0
Overige vorderingen		
Saldi tussenpersonen	6.169.503	4.879.585
Voorziening wegens oninbaarheid saldi tussenpersonen	-2.178.170	-1.492.674
Debiteuren uitvaarten en nog te factureren uitvaarten	7.011.816	9.246.568
Voorziening wegens oninbaarheid debiteuren uitvaarten	-591.966	-873.812
Overige vorderingen	3.413.171	4.538.762
Te vorderen van franchisenemers	0	307.781
	13.824.354	16.606.210

OVERIGE ACTIVA (5)

Een overzicht van de materiele vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Materiële vaste activa	Activa in ontwikkeling	Totaal
Aanschaffingen	30.680.335	181.407	30.861.742
Cum. afschrijving	-21.157.574	0	-21.157.574
Stand per begin boekjaar	9.522.761	181.407	9.704.168
(Des)investeringen	-15.005	175.824	160.819
Afschrijvingen	-610.924	0	-610.924
Mutaties	-625.929	175.824	-450.105
Stand per einde boekjaar	8.896.832	357.231	9.254.063

	Aanschaffings- waarde	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31 dec 2018
Materiële vaste activa	30.665.330	-21.768.498	8.896.832
Activa in ontwikkeling	357.231	0	357.231
	31.022.561	-21.768.498	9.254.063

	31 dec 2018	31 dec 2017
Liquide middelen	57.114.138	84.816.545
	57.114.138	84.816.545

De liquide middelen zijn inclusief de gelden bij State Street welke tijdelijk in het depot staan.
Alle liquide middelen zijn vrij opeisbaar. Voor een bedrag van € 881.000 staan de liquide middelen niet ter vrije beschikking.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018
(in €, voor resultaatbestemming)

EIGEN VERMOGEN (6)						
	Gestort en opgevraagd kapitaal	Agio	Herwaarderingsreserve	Wettelijke reserves	Overiges reserves	Resultaat boekjaar
Stand per begin boekjaar	11.344.506	1.776.216	19.484.843	8.164.992	147.861.622	32.583.082
Vermogensmutatie	0	0	1.244.993	-1.946.139	1.946.139	0
Resultaatbestemming	0	0	0	0	32.583.082	-32.583.082
Resultaat boekjaar	0	0	2.460.799	0	-2.460.799	16.640.916
Stand per einde boekjaar	11.344.506	1.776.216	23.190.635	6.218.853	179.930.044	16.640.916
						Totaal
				Stand per begin boekjaar		221.215.261
				Vermogensmutatie		1.244.993
				Resultaatbestemming		0
				Resultaat boekjaar		16.640.916
				Stand per einde boekjaar		239.101.170
Gestort en opgevraagd kapitaal						
Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 45.378.022, bestaande uit 100 miljoen gewone aandelen van € 0,45378 nominaal.						
Er zijn 25 miljoen gewonen aandelen geplaatst en volgestort.						
De rechtstreekse vermogensmutatie van € 1.244.993 heeft betrekking op de aanpassing van de vennootschapsbelastingtarieven van 25% naar 20,5% en de daaruit voortvloeiende verlaging van de latentie en verhoging van de herwaardering die betrekking heeft op terreinen en gebouwen voor eigen gebruik.						
De wettelijke reserve is gevormd uit hoofde van de ontwikkeling van software en de opgebouwde vrije reserves uit minderheidsdeelnemingen.						
Solvency II						
Het vereiste eigen vermogen van Monuta Holding N.V. bedraagt per 31 december 2018 € 463 mln (2017: € 424 mln). Het aanwezig eigen vermogen bedraagt per 31 december 2018 € 736 mln (2017: € 680 mln). De solvency II-ratio bedraagt zodoende 159% (2017: 162%). Het beleid van Monuta is gericht op handhaving van de solvency II ratio op een minimumniveau van 140%.						
TECHNISCHE VOORZIENINGEN (7)						
				31 dec 2018		31 dec 2017
Technische voorzieningen						
Technische voorziening voor niet-verdiende premies				3.687.394		3.500.134
Technische voorziening voor levensverzekeringen en natura-uitvaartverzekering				1.335.029.716		1.224.281.812
Overlopende acquisitiekosten				-144.644.495		-146.106.260
				1.194.072.615		1.081.675.686
Overige technische voorzieningen						
				-210.737		-654.779
Totaal				1.193.861.878		1.081.020.907

Toereikendheidstoets		
De boekwaardevoorziening (€ 1.339 mln.) na aftrek van de geactiveerde eerste kosten (€ 145 mln.) bedraagt € 1.194 mln. De marktwaardevoorziening is gelijk aan € 702 mln. Dat resulteert in € 492 mln. toetsmarge. Na verhoging met de overwaarde van de bijbehorende beleggingen (€ 147 mln.) resulteert een toetsmarge van € 639 mln (2017: € 634 mln). De boekwaardevoorziening is hiermee ruimschoots toereikend conform RJ605.		
Mutatie technische voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering:	31 dec 2018	31 dec 2017
Stand per begin boekjaar	1.224.281.812	1.119.524.151
Toename:		
Netto premies / koopsommen	32.851.771	125.076.299
Toegevoegde intrest	40.291.728	37.192.227
	173.143.499	162.268.526
Afname:		
Vrijval technische voorziening	-62.395.595	-57.510.865
Stand per einde boekjaar	1.335.029.716	1.224.281.812

Mutatie overlopende acquisitiekosten:		
	31 dec 2018	31 dec 2017
Stand per begin boekjaar	-146.106.260	-143.744.209
Activering	-15.313.450	-16.908.273
Afschrijving / royement	16.775.215	14.546.222
Stand per einde boekjaar	-144.644.495	-146.106.260

De overlopende acquisitiekosten hebben een overwegend langlopend karakter.

Mutatie overige technische voorzieningen:		
	31 dec 2018	31 dec 2017
Stand per begin boekjaar	-654.779	-1.295.477
Activering	-1.086	-1.335
Afschrijving	445.128	642.033
Stand per einde boekjaar	-210.737	-654.779

De overige technische voorzieningen betreffen de voorziening voor rentestandkorting.

De voorziening voor rentestandkorting is afgenomen door de verdere daling van het gemiddelde U-rendement. De in de verzekeringscontracten opgenomen rentedeling omvat overrentedeling en rentestandkorting, waarbij garanties afgegeven kunnen zijn met betrekking tot gegarandeerde rentepercentages of waardevastheid van bepaalde diensten pakketten. De verzekeringscontracten kunnen worden afgesloten met de keuzemogelijkheden optierecht of indexatie.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018 (in €, voor resultaatbestemming)

De technische voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter. De technische voorziening voor niet verdiende premies heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

VOORZIENINGEN (8)

	Voorzieningen voor belastingen	Overige voorzieningen
Stand per begin boekjaar	33.463.365	1.948.770
Mutatie boekjaar	-6.517.819	242.414
Stand per einde boekjaar	26.945.546	2.191.184

De voorziening voor belastingen heeft overwegend een langlopend karakter, derhalve is geen onderscheid gemaakt naar een korten langlopend deel.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen betreffen de voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen. Deze heeft betrekking op de voorziening voor nog uit te betalen jubileumuitkeringen en de voorziening langdurig zieken. Bij de berekening van de voorziening voor jubileumuitkeringen zijn met betrekking tot de contante waarde van de nog toe te kennen jubileumuitkeringen de volgende actuariële grondslagen gehanteerd:

- Discontovoet	3,0%	3,0%
- Toekomstige salarisstijging jonger dan 35 jaar	6,1%	6,1%
- Toekomstige salarisstijging jonger dan 45 jaar	5,1%	5,1%
- Toekomstige salarisstijging jonger dan 55 jaar	3,0%	3,0%
- Toekomstige salarisstijging ouder/gelijk aan 55 jaar	2,0%	2,0%
- Overlevingstafels	Prognosetafel 2010-2060 (jaar 2012)	Prognosetafel 2010-2060 (jaar 2012)

De voorziening voor jubileumuitkeringen heeft overwegend een langlopend karakter, derhalve is geen onderscheid gemaakt naar een korten langlopend deel.

De voorziening voor langdurig zieken heeft een maximale looptijd van 2 jaar.

LANGLOPENDE SCHULDEN (9)

Een overzicht van de langlopende schulden is onderstaand opgenomen:

Schulden aan kredietinstellingen	Kasgeldlening Rabobank	Lening o/g krediet- instellingen	Lease- verplichtingen	Totaal
Stand per begin boekjaar	2.025.000	335.053	1.498.010	3.858.063
Opname lening	0	0	0	0
Mutaties boekjaar	0	0	-306	-306
Af: Kortlopend deel	-900.000	-61.800	0	-961.800
Stand per einde boekjaar	1.125.000	273.253	1.497.704	2.895.957

Overige langlopende schulden

	Stortingen inhuur & onderhoud graven	Sorting krediet-	Lease- deposanten
Stand per begin boekjaar	7.818.782	61.276.373	69.095.155
Mutaties boekjaar	361.400	-1.714.939	-1.353.539
Totaal mutaties	361.400	-1.714.939	-1.353.539
Stand per einde boekjaar	8.180.182	59.561.434	67.741.616

Recapitulatie langlopende schulden

	31 dec 2018	31 dec 2017
Schulden aan kredietinstellingen	2.895.957	3.858.063
Overige langlopende schulden	67.741.616	69.095.155
Stand per einde boekjaar	70.637.573	72.953.218

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018
(in €, voor resultaatbestemming)

De rubricering van schulden met een looptijd van meer dan een jaar naar rentepercentages respectievelijk naar resterende looptijd en aflossingsdata luidt:

	31 dec 2018	31 dec 2017
<i>Rentepercentages:</i>		
<3 %	16.139.594	14.711.364
van 3% tot 4%	33.600.145	35.584.710
van 4% tot 5%	10.948.808	12.226.785
van 5% tot 6%	8.458.845	8.987.868
van 6% tot 7%	289.277	305.932
van 7% tot 8%	804.053	421.303
van 8% tot 9%	0	318.311
van 9% tot 10%	396.851	396.945
Totaal	70.637.573	72.953.218
<i>Aflossingen:</i>		
van 1 tot 5 jaar	3.046.893	3.868.430
meer dan 5 jaar	67.590.680	69.084.788
Totaal	70.637.573	72.953.218

Stortingen inhuur en onderhoud graven

Deze post betreft de vooruitontvangen bedragen voor de huur en het onderhoud van graven van Begraafplaats Rustoord te Nijmegen, Oud Eik en Duinen te Den Haag en Schifferheide te Kerkrade. Jaarlijks valt een deel van de vooruitontvangen stortingen inhuur en onderhoud graven ter zake van Rustoord en Schifferheide vrij ten gunste van het resultaat. Het bedrag opgenomen met betrekking tot Rustoord en Schifferheide bedraagt € 2.373.000 en hiervan heeft € 1.869.000 een looptijd van meer dan vijf jaar.

De Begraafplaats Oud Eik en Duinen sluit overeenkomsten, waaruit onder andere de plicht tot het altijddurend onderhoud van bepaalde graven op de begraafplaats Oud Eik en Duinen te Den Haag volgt. Deze verplichting alsmede de terzake ontvangen vergoedingen zijn door de vennootschap overgedragen aan Humator B.V. Het betreft een totaalbedrag van € 5.721.000 waarvan € 4.674.000 een looptijd heeft van meer dan vijf jaar.

Stortingen depositanten

Dit betreft depositorstortingen. Van de deposito's is de looptijd onbekend. Het moment van uitkeren is om die reden niet voorspelbaar.

Leaseverplichtingen

Dit betreft de verplichting voor toekomstig te betalen erfpachtcanons.

KORTLOPENDE SCHULDEN (10)

	31 dec 2018	31 dec 2017
Schulden uit directe verzekeringen		
Uitkeringen	6.125.276	6.419.380
	6.125.276	6.419.380
Aflossingverplichtingen		
Aflossingsverplichting kredietinstelling	1.445.043	1.500.183
	1.445.043	1.500.183
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen premies	16.976.107	16.374.674
	16.976.107	16.374.674
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	6.481.810	7.231.480
	6.481.810	7.231.480
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vennootschapsbelasting	6.626.624	5.574.312
Te betalen omzetbelasting	201.511	676.170
Loonheffing	2.000.656	1.918.972
Premies sociale verzekeringen	392.421	578.906
	9.221.212	8.748.360
Overige schulden		
Rekening-courant met tussenpersonen	1.090.962	504.311
Nog te betalen provisie	3.003.927	3.256.336
Nog uit te keren deposito's	2.080.480	2.056.194
Te betalen vakantiegeld en -toeslag	2.212.488	2.180.496
Te betalen afvloeiingskosten*	679.605	1.013.753
Te betalen bonussen	367.750	406.295
Overige transitoria en overige schulden	5.466.339	5.576.428
	14.901.551	14.993.813

* De te betalen afvloeiingskosten bestaan grotendeels uit met (oud) medewerkers afgesloten vaststellingsovereenkomsten.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018
(in €, voor resultaatbestemming)

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN REGELINGEN

	tot 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Specificatie investeringsverplichtingen:			
Nieuwbouw Alkmaar	2.212.174	0	0
Overige verplichtingen:			
Leaseverplichtingen wagenpark ROI	1.620.927	2.218.024	0
Huurverplichtingen panden	536.898	1.262.276	371.176
Overige verplichtingen (inkoopverplichtingen)	1.060.221	1.291.591	0
Totaal niet in de balans opgenomen regelingen	5.430.220	4.771.891	371.176

Monuta heeft zich gecommitteerd om in totaal € 125 miljoen te investeren in 3 verschillende fondsen van Bouwinvest.
Op balansdatum heeft Monuta € 118,5 miljoen gestort, zodat Monuta nog een verplichting richting Bouwinvest heeft om de komende jaren € 6,5 miljoen te storten.

Monuta Verzekeringen is aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). De NHT biedt herverzekeringsdekking voor aanspraken tot maximaal € 1 miljard per kalenderjaar. Dit is de gecombineerde maximumcapaciteit. De eerste layer hiervan (tot € 200 miljoen) betreft een gepoolde capaciteit, opgebouwd door de aangesloten verzekeraars. Het aandeel van Monuta Verzekeringen N.V. in deze eerste layer bedraagt € 739.000. Dit is tevens het maximumbedrag dat Monuta Verzekeringen in enig jaar als gevolg van terrorisme aan eigen risico draagt, ongeacht of de schade als gevolg van terrorisme haar eigen polishouders of die van andere, bij de NHT aangesloten verzekeraars, treft.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018 (in €)

VERDIENDE PREMIES EIGEN REKENING (11)

	2018	2017
Bruto premies		
Bruto premies	182.228.329	172.690.365
Koopsommen	2.234.874	2.588.860
	184.463.203	175.279.225
Uitgaande herverzekeringspremies		
Uitgaande herverzekeringspremies	-57.803	-44.005
	-57.803	-44.005

In het herverzekeringscontract is opgenomen dat de uitkeringen bij overlijden niet langer herverzekerd zijn.
Er is opgenomen dat binnen het herverzekeringscontract met Swiss Re alleen wordt uitgekeerd bij dubbel uitbetalen bij ongeluk, Trivalent en arbeidsongeschiktheid.

Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies		
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies eigen rekening	-187.259	-245.873
	-187.259	-245.873
Totaal verdiende premies eigen rekening	184.218.141	174.989.347
Geografische segmentatie premies eigen rekening		
Nederland	158.399.296	154.285.548
Duitsland	25.818.845	20.703.799
Totaal	184.218.141	174.989.347

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018 (in €)

OPBRENGST UIT BELEGGINGEN (12)

	2018	2017
Terreinen en gebouwen		
Huren*	2.716.391	981.183
Afschrijving gebouwen	-525	-1.077
Kosten van exploitatie	-347.879	-536.883
	2.367.987	443.223

* Huren is inclusief € 2.604.923 (2017: € 914.906) interne huren.

Overige beleggingen

Rente obligaties	14.801.184	15.378.612
Rente vorderingen uit hypothecaire leningen	106.996	343.135
Rente vorderingen uit andere leningen	5.891.026	6.388.340
Koersresultaat vastrentende waarden	10.827.230	329.354
Gerealiseerde koersresultaat aandelen	0	17.160.120
Ontvangen dividend	6.710.065	9.206.771
Opbrengst vaste activa	0	-24.120
	38.336.501	48.782.212

* In de rente is een bedrag intercompany rente opgenomen, ter grootte van € 159.888 (2017: € 123.422).

	2018	2017
NIET-GEREALISEERDE WINST OP BELEGGINGEN (13)		
Ongerealiseerd koersresultaat	29.057.857	23.677.871
	29.057.857	23.677.871

UITKERINGEN EIGEN REKENING (14)

Bruto uitkeringen

Uitkeringen bij overlijden	40.644.596	37.181.740
Uitkeringen bij expiratie	1.174.583	1.308.114
Afkoopsommen	4.734.547	4.513.564
	46.553.726	43.003.418

WIJZIGING TECHNISCHE VOORZIENINGEN (15)

Voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering

Voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering	110.989.294	105.067.078
	110.989.294	105.067.078

Technische voorziening ultimo jaar	1.335.029.716	1.224.281.812
voor niet-verdiende premies ultimo jaar	3.687.393	3.500.134
Technische voorziening primo jaar	-1.224.281.812	-1.119.524.151
voor niet-verdiende premies primo jaar	-3.500.134	-3.254.261
	110.935.163	105.003.534

Niet via de resultatenrekening lopende mutaties	54.131	63.544
Wijziging voorziening voor levensverzekering en naturauitvaartverzekering met uitzondering van de activering rentestandskorting	110.989.294	105.067.078

Mutatie overlopende acquisitiekosten	1.461.766	-2.362.051
---	------------------	-------------------

RENTESTANDSKORTING (16)

Rentestandskorting

Rentestandskorting	445.128	642.034
	445.128	642.034

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018 (in €)

	2018	2017
BEDRIJFSKOSTEN (17)		
Acquisitiekosten		
Salarissen	3.590.271	3.817.324
Sociale lasten	604.341	604.540
Pensioenpremies	205.298	205.568
Overige personeelskosten	592.794	495.590
Afschrijving machines en inventarissen	72.229	57.925
Afschrijving goodwill en software	769.167	1.053.336
Marketingkosten	7.197.840	7.541.656
Algemene beheerskosten	2.141.446	1.963.554
Kantoorkosten	890.413	1.308.652
Exploitatiekosten	237.265	278.211
Overige kosten	473.625	441.495
Autokosten	321.050	291.993
Provisie (Duitsland)	5.389.184	8.608.025
Kosten overhead	7.726.171	5.796.825
	30.211.094	32.464.694
Beheer- en personeelskosten, afschrijvingen, bedrijfsmiddelen		
Salarissen	2.038.854	2.167.382
Sociale lasten	347.966	353.841
Pensioenpremies	224.555	233.597
Overige personeelskosten	911.066	711.604
Afschrijving machines en inventarissen	27.681	19.486
Afschrijving goodwill en software	394.551	636.608
Marketingkosten	917.834	518.081
Algemene beheerskosten	1.456.655	1.171.430
Kantoorkosten	424.371	432.859
Exploitatiekosten	22.611	21.955
Overige kosten	132.575	132.255
Autokosten	73.717	63.461
Doorlopende provisie	2.830.470	3.146.621
Kosten overhead	7.062.871	6.910.098
	16.865.777	16.519.278
Totale bedrijfskosten	47.076.871	48.983.972
BELEGGINGSLASTEN (18)		
Beheerskosten en rentelasten	1.247.528	1.496.396
	1.247.528	1.496.396
NIET-GEREALISEERDE VERLIES OP BELEGGINGEN (19)		
Ongerealiseerde koersresultaat overige beleggingen	-22.380.988	0
Ongerealiseerde herwaardering vastgoedbelegging	-237.750	-1.900.000
	-22.618.738	-1.900.000

	2018	2017
AAN NIET-TECHNISCHE REKENING TOEGEREKENDE OPBRENGST UIT BELEGGINGEN (20)		
De toegerekende opbrengst beleggingen aan de niet-technische rekening is bepaald uitgaande van de beleggingsopbrengsten die gematched worden met de technische voorziening. De resultaten met de minste risico's worden als eerste tegenover de technische voorziening gezet.		
Omzet (21)	77.369.528	82.849.416
Netto-omzet		
Omzet uitvaarten	50.959.739	55.809.437
Omzet opbaringen	7.476.456	8.422.543
Omzet catering	3.793.081	3.647.793
Omzet crematoria	10.197.374	9.540.722
Omzet begraafplaatsen	1.287.821	1.340.286
Omzet franchisefee	3.444.437	3.935.491
Omzet participatiefee	210.620	153.144
	77.369.528	82.849.416
De post opbrengsten uitvaarten is exclusief de diensten van crematoria en begraafplaatsen, voor zover deze zijn afgenomen van crematoria en begraafplaatsen die tot de Monuta-groep behoren. Het uitvaartbedrijf is alleen actief op de Nederlandse markt.		
KOSTPRIJS VAN DE OMZET (22)	28.647.327	31.710.332
Inkopen en verschotten		
Verschotten *	25.938.978	28.882.418
Kisten	1.626.330	1.756.240
Catering	1.082.019	1.071.674
	28.647.327	31.710.332
* De verschotten bestaan voor het grootste gedeelte uit kosten voor begrafenissen, crematies, externe opbaringen en externe koffietafels		
OVERIGE OPBRENGSTEN (23)		
Overige bedrijfsopbrengsten	217.385	19.055
	217.385	19.055
PERSONEELSKOSTEN (24)	27.722.127	29.141.729
Uitvaartondernemingen, crematoria en begraafplaatsen		
Lonen en salarissen	16.213.430	16.054.381
Sociale lasten	2.854.101	2.971.977
Pensioenpremies	1.718.979	1.812.890
Overige personeelskosten	2.436.025	1.519.034
	23.222.535	22.358.282

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018 (in €)

	2018	2017
BEDRIJFSKOSTEN (17)		
Overhead		
Lonen en salarissen*	2.782.718	4.521.736
Sociale lasten	506.469	436.443
Pensioenpremies	353.618	354.182
Overige personeelskosten	856.787	1.471.086
	4.499.592	6.783.447
* In de personeelskosten zitten afvloeiingskosten ad € 500.145 (2017: € 1.877.698).		
AFSCHRIJVINGEN (25)	1.729.046	2.200.525
Afschrijvingen immateriële vaste activa		
Afschrijvingen software	132.879	334.584
Afschrijvingen goodwill	36.835	183.015
	169.714	517.599
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Afschrijvingen verbouwingen en erfpacht	98.121	46.936
Afschrijvingen inventaris	1.427.955	1.610.833
Afschrijvingen vervoersmiddelen	33.256	25.157
	1.559.332	1.682.926
FINANCIËLE BATEN & LASTEN (26)	1.087.997	1.143.234
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rente vordering rekening courant	2.233	-10.174
	2.233	-10.174
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Rentelasten *	1.060.673	1.130.709
Bankkosten en provisie	25.091	22.699
	1.085.764	1.153.408
* In de rentelasten zijn opgenomen de intercompany rente € 690.045 (2017: € 699.216) over de verstrekte leningen.		
ANDERE BATEN (27)		
Rente beleggingen Monuta Voorzieningsfonds	1.152.584	1.624.452
Vrijval oude uitkeringen	360.685	0
Overige andere baten	284.018	323.297
	1.797.287	1.947.749
ANDERE LASTEN (28)		
Rente deposanten	1.942.549	2.043.249
Dotatie voorziening oninbare posten verzekeraar	777.921	35.502
Overige andere lasten*	1.633.819	1.389.814
	4.354.289	3.468.565

* in de overige lasten zijn opgenomen de intercompany rente € 571.586 (2017: € 1.058.766) die de Holding betaalt aan haar groepsmaatschappijen.

BELASTINGEN (29)

In de geconsolideerde winst- en verliesrekening bedraagt de effectieve belastingdruk 2,1% (2017: 24,6%) tegenover een nominaal tarief van 25%. Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door de wettelijke verlaging van de vennootschapsbelasting de komende jaren, waardoor zowel de latente belasting vordering als de voorziening latente belasting verplichtingen is verlaagd. Zonder deze tariefswijziging zou de belastingdruk 2018 25,9 % zijn geweest als gevolg van fiscaal niet-afschrijfbare goodwill, at arms length managementvergoeding bij één van de deelnemingen en de deelnemingsvrijstelling. In 2014 hebben Monuta Holding N.V. c.s. en de Belastingdienst een individueel convenant ondertekend in het kader van Horizontaal Toezicht. Het convenant geldt voor de gehele groep onder Monuta Holding N.V. Met ingang van 2014 geldt dat de werkzaamheden in Duitsland kwalificeren als een vaste inrichting (Monuta Versicherungen). Dat betekent dat de Duitse winsten en/of verliezen niet in Nederland in aftrek kunnen komen.

	2018	2017
RESULTAAT DEELNEMINGEN (30)		
Resultaat deelnemingen	1.383.793	24.282
Resultaat deelnemingen oude jaren (niet-meegeconsolideerd)	0	51.659
	1.383.793	75.941

PERSONEEL

Het aantal werknemers op fulltimebasis per 31 december 2018 bedroeg 587 (2017: 584) waarvan 39,4 (2017: 38,5) werkzaam in Duitsland. De totale bezoldiging van bestuurders en gewezen bestuurders bedroeg in 2018 € 1,3 miljoen (2017: € 1,2 miljoen). De bezoldiging van commissarissen en gewezen commissarissen bedroeg € 0,3 miljoen (2017: € 0,3 miljoen). In de personeelskosten zitten afvloeiingslasten van € 0,8 miljoen (2017: € 2,3 miljoen) Monuta is met haar medewerkers pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen overeengekomen. De pensioenregeling heeft betrekking op alle medewerkers en leidt tot vergoedingen die gebaseerd zijn op het salaris en het aantal dienstjaren van medewerkers op hun pensioengerechtigde leeftijd. De pensioenregeling betreft een geïndexeerd middelloonstelsel en kent een opbouw voor het ouderdomspensioen van 1,88% (2017: 1,88%) over de pensioengrondslag. De uitvoering van de pensioenregeling is met ingang van 1 januari 2014 ondergebracht bij een levensverzekeraar.

ACCOUNTANTSHONORARIUM

Onderzoek van de jaarrekening	400.437	358.750
Andere controleopdrachten	15.204	35.690
Andere niet-controlediensten	9.378	32.343
Totaal	425.019	426.783

In dit overzicht zijn alle aan het boekjaar toe te rekenen accountantskosten (incl. BTW) opgenomen. Het onderzoek van de jaarrekening en andere controleopdrachten zijn uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. De andere niet-controlediensten door een andere accountantsfirma.

Gebeurtenissen na balansdatum

Monuta Verzekeringen N.V. heeft in maart 2019 een overeenkomst gesloten om een kleine portefeuille overlijdensrisico- en spaarverzekeringen te verkopen. De transactie is voorwaardelijk aan de goedkeuring van De Nederlandsche Bank. Monuta heeft een aantal vastrentende beleggingen geoormerkt die specifiek voor dit deel van de portefeuille wordt aangehouden. Bij overdracht zullen deze beleggingen worden verkocht. Hierdoor zal het effect van de verkoop van de portefeuille en de verkoop van de vastrentende waarden per saldo neutraal zijn voor het boekhoudkundig resultaat 2019.

Vennootschappelijke balans per 31 december 2018
(in €, voor resultaatbestemming)

	31 dec 2018	
ACTIVA		
Software	2.062.88	
Immateriële vaste activa (1)	2.062.882	
Latente belastingvordering	6.596	
Vorderingen uit andere leningen	1.000	
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	263.128.358	
Beleggingen (2)	263.135.954	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.058.055	
Overige vorderingen	340.548	
Vorderingen (3)	6.398.603	
Materiële vaste activa	724.828	
Liquide middelen	38.880	
Overige activa (4)	763.708	
Activa	272.361.147	

	31 dec 2017	
	3.335.832	
	3.335.832	
	10.497	
	20.000	
	243.744.896	
	243.775.393	
	2.308.008	
	779.391	
	3.087.399	
	612.995	
	532.294	
	1.145.289	
	251.343.913	

	31 dec 2018	
PASSIVA		
Gestort en opgevraagd kapitaal	11.344.506	
Agio	1.776.216	
Herwaarderingsreserve	23.190.635	
Wettelijke reserve	6.218.853	
Overige reserves	179.930.044	
Resultaat boekjaar	16.640.916	
Eigen vermogen (5)	239.101.170	
Overige voorzieningen	475.083	
Voorzieningen (6)	475.083	
Schulden aan groepsmaatschappijen	18.889.325	
Langlopende schulden (7)	18.889.325	
Schulden aan groepsmaatschappijen	9.483.243	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	1.409.431	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	951.486	
Overige schulden	2.051.409	
Kortlopende schulden (8)	13.895.569	
Passiva	272.361.147	
	11.344.506	
	1.776.216	
	19.484.843	
	8.164.992	
	147.861.622	
	32.583.082	
	221.215.261	
	367.787	
	367.787	
	23.141.795	
	23.141.795	
	1.397.830	
	1.177.992	
	1.056.282	
	2.986.966	
	6.619.070	
	251.343.913	

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2018 (in €)

	2018	2017
Vennootschappelijk resultaat na belasting	-497.553	-784.486
Resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	17.138.469	33.367.568
Netto resultaat	16.640.916	32.583.082

Waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Boek 2, Titel 9, Burgerlijk Wetboek. Monuta Holding N.V. maakt gebruik van de faciliteit om in de enkelvoudige jaarrekening de in de geconsolideerde jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling toe te passen. Er wordt dan ook verwezen naar de grondslagen zoals opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening hoofdstuk grondslagen voor de waardering. Evenals de geconsolideerde jaarrekening is ook de enkelvoudige jaarrekening opgesteld op going concern basis.

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

Er is gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot opstelling van een verkorte vennootschappelijke winst- en verliesrekening (zie Boek 2, Titel 9, artikel 402, Burgerlijk Wetboek).

Voor een toelichting op de vennootschappelijke winst- en verliesrekening wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Toelichting op de vennootschappelijke balans per 31 december 2018 (in €)

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (1)

Een overzicht van de immateriële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Software	Activa in ontwikkeling	Totaal
Aanschaffingen	22.688.839	26.117	22.714.956
Cum. afschrijving	-19.379.124	0	-19.379.124
Stand per begin boekjaar	3.309.715	26.117	3.335.832
(Des)investeringen	22.415	28.324	50.739
Afschrijvingen	-1.323.689	0	-1.323.689
Mutaties	-1.301.274	28.324	-1.272.950
Stand per einde boekjaar	2.008.441	54.441	2.062.882
	Aanschaffings-waarde	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31 dec 2018
Software	22.711.254	-20.702.813	2.008.441
Activa in ontwikkeling	54.441	0	54.441
	22.765.695	-20.702.813	2.062.882

De software is betaald bij aankoop en intern doorontwikkeld door de eigen afdeling ICT. Afschrijving vindt plaats op basis van een economische levensduur tussen de 3 en 5 jaar.

Toelichting op de vennootschappelijke balans per 31 december 2018 (in €)

BELEGGINGEN (2)	31 dec 2018
Latente belastingvordering	
Stand per begin boekjaar	10.497
Mutatie boekjaar	-3.901
Stand per einde boekjaar	6.596
De Latente vordering voor belastingen heeft overwegend een langlopend karakter, derhalve is geen onderscheid gemaakt naar een korten langlopend deel.	
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	
Netto-vermogenswaarde begin boekjaar	243.744.896
Resultaat boekjaar	17.138.469
Af: Dividend Monuta Uitvaartgroep N.V.	-3.000.000
Bij: tariefswijziging vennootschapsbelasting (van 25% naar 20,5%)	1.244.993
Bij: Agiostorting	4.000.000
Netto-vermogenswaarde einde boekjaar	263.128.358

VORDERINGEN (3)	31 dec 2018	31 dec 2017
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vennootschapsbelasting	3.554.548	1.187.603
Te vorderen omzetbelasting	2.330.893	1.120.405
Teveel betaalde pensioenpremie	172.614	0
	6.058.055	2.308.008
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde bedragen	340.548	779.391
	340.548	779.391

OVERIGE ACTIVA (4)	Inventaris	Activa in ontwikkeling	Totaal
Een overzicht van de materiele vaste activa is onderstaand opgenomen:			
Materiële vaste activa			
Aanschaffingen	6.122.164	29.422	6.151.586
Cum. afschrijving	-5.538.591	0	-5.538.591
Stand per begin boekjaar	583.573	29.422	612.995
(Des)investeringen	467.340	-29.422	437.918
Afschrijvingen	-326.085	0	-326.085
Mutaties	141.255	-29.422	111.833
Stand per einde boekjaar	724.828	0	724.828
	Aanschaffings-waarde	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31 dec 2018
Inventaris	6.591.356	-5.866.528	724.828
Activa in ontwikkeling	0	0	0
	6.591.356	-5.866.528	724.828

De software is betaald bij aankoop en intern doorontwikkeld door de eigen afdeling ICT. Afschrijving vindt plaats op basis van een economische levensduur tussen de 3 en 5 jaar.

	2018	2017
Liquide middelen	38.880	532.294
	38.880	532.294

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

Toelichting op de vennootschappelijke balans per 31 december 2018 (in €)

EIGEN VERMOGEN (5)		
De toelichting op het eigen vermogen is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde balans.		
VOORZIENINGEN (6)		
Het verloop van de overige voorzieningen gedurende het jaar is als volgt:		
		31 dec 2018
Boekwaarde begin		367.787
Bij: Juridische fusie per 1 januari 2016		
Mutatie boekjaar		107.296
Stand per einde boekjaar		475.083
De overige voorzieningen betreffen de voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen. Deze heeft betrekking op de voorziening voor nog uit te betalen jubileumuitkeringen en de voorziening langdurig zieken.		
	31 dec 2018	31 dec 2017
LANGLOPENDE SCHULDEN (7)		
Schulden aan groepsmaatschappijen		
Monuta Voorzieningsfonds	18.889.325	23.141.795
	18.889.325	23.141.795
De rente bedaagt 3-maands Euribor + 2,25% en wordt ieder kwartaal vastgesteld.		
KORTLOPENDE SCHULDEN (8)		
Schulden aan groepsmaatschappijen		
Rekening courant	9.483.243	1.397.830
	9.483.243	1.397.830
De rente bedaagt 3-maands Euribor + 1,25% en wordt ieder kwartaal vastgesteld.		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	1.409.431	1.177.992
	1.409.431	1.177.992
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	539.930	477.376
Premies sociale verzekeringen	411.556	578.906
	951.486	1.056.282

	31 dec 2018	31 dec 2017
Overige schulden		
Te betalen vakantietoeslag	319.102	268.843
Te betalen vakantiedagen	214.676	218.652
Te betalen afvloeiingskosten	201.964	139.011
Nog te betalen bedragen en overige schulden	1.315.667	2.360.460
	2.051.409	2.986.966

Monuta Holding N.V. is het hoofd van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting voor Monuta Ontzorgt B.V., Monuta Voorzieningsfonds B.V. en Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen. De vennootschapsbelasting van de afzonderlijke rechtspersonen, voor zover opgenomen in de fiscale eenheid, is in de rekeningcourant-verhouding met Monuta Holding N.V. verwerkt.

In 2014 hebben Monuta Holding N.V. c.s. en de Belastingdienst een individueel convenant ondertekend in het kader van Horizontaal Toezicht. Het convenant geldt voor de gehele groep onder Monuta Holding N.V. Met ingang van 2014 geldt dat de werkzaamheden in Duitsland kwalificeren als een vaste inrichting (Monuta Versicherungen). Dat betekent dat de Duitse winsten en/of verliezen niet in Nederland in aftrek kunnen komen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN REGELINGEN
Monuta Holding N.V. heeft zich aansprakelijk gesteld voor een kredietarrangement met Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen. Monuta Holding N.V. heeft voor Monuta Voorzieningsfonds B.V. en Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen een aansprakelijkheidsverklaring, overeenkomstig Boek 2, Titel, 9, artikel 403, Burgerlijk Wetboek afgegeven. Uit dien hoofde is Monuta Holding N.V. mede hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van Monuta Voorzieningsfonds B.V. en Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018
De directie stelt voor het resultaat over 2018 als volgt te bestemmen:
Toevoeging aan de overige reserves en toevoeging aan de herwaarderingsreserve resp. € 16.640.916 en € 2.460.799.
De onttrekking aan de herwaarderingsreseve ten gunste van de overige reserves is reeds in de jaarrekening 2018 verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum
Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan, die van materiële invloed zijn op de jaarcijfers van 2018.

Ondertekening van de jaarrekening

Apeldoorn, 16 april 2019

Directie

drs. Q.F.A. Fraai, voorzitter

drs. ir. C.R.W. Elsinghorst AAG

Raad van Commissarissen

drs. ir. P.J.A.Th. Loijson, voorzitter

mr. E. Pouw

drs. Th.A.W.M. Janssen

prof. mr. T. Bender

S.T. Lonkhuijzen-Hoekstra MBA MSCM

drs. G.M. Haandrikman AAG

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Volgens artikel 37 van de statuten van Monuta Holding N.V. wordt de winst toegevoegd aan de reserves voor zover de algemene vergadering van aandeelhouders niet tot uitkering van winst besluit. Uitkering van winst kan slechts plaats hebben tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen en na de goedkeuring van de jaarrekening waaruit blijkt dat uitkering geoorloofd is.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

De directie stelt voor het resultaat over 2018 als volgt te bestemmen:

Toevoeging aan de overige reserves en toevoeging aan de herwaarderingsreserve resp. € 16.640.916 en € 2.460.799

De onttrekking aan de herwaarderingsreseve ten gunste van de overige reserves is reeds in de jaarrekening 2018 verwerkt.

Monuta Jaarverslag 2018

Monuta zorgt al 95 jaar **voor een passend afscheid**

Eindredactie

Naomi Samson
Chantal Zwarts

Ontwerp

Jochum de Jong - de Toekomst